

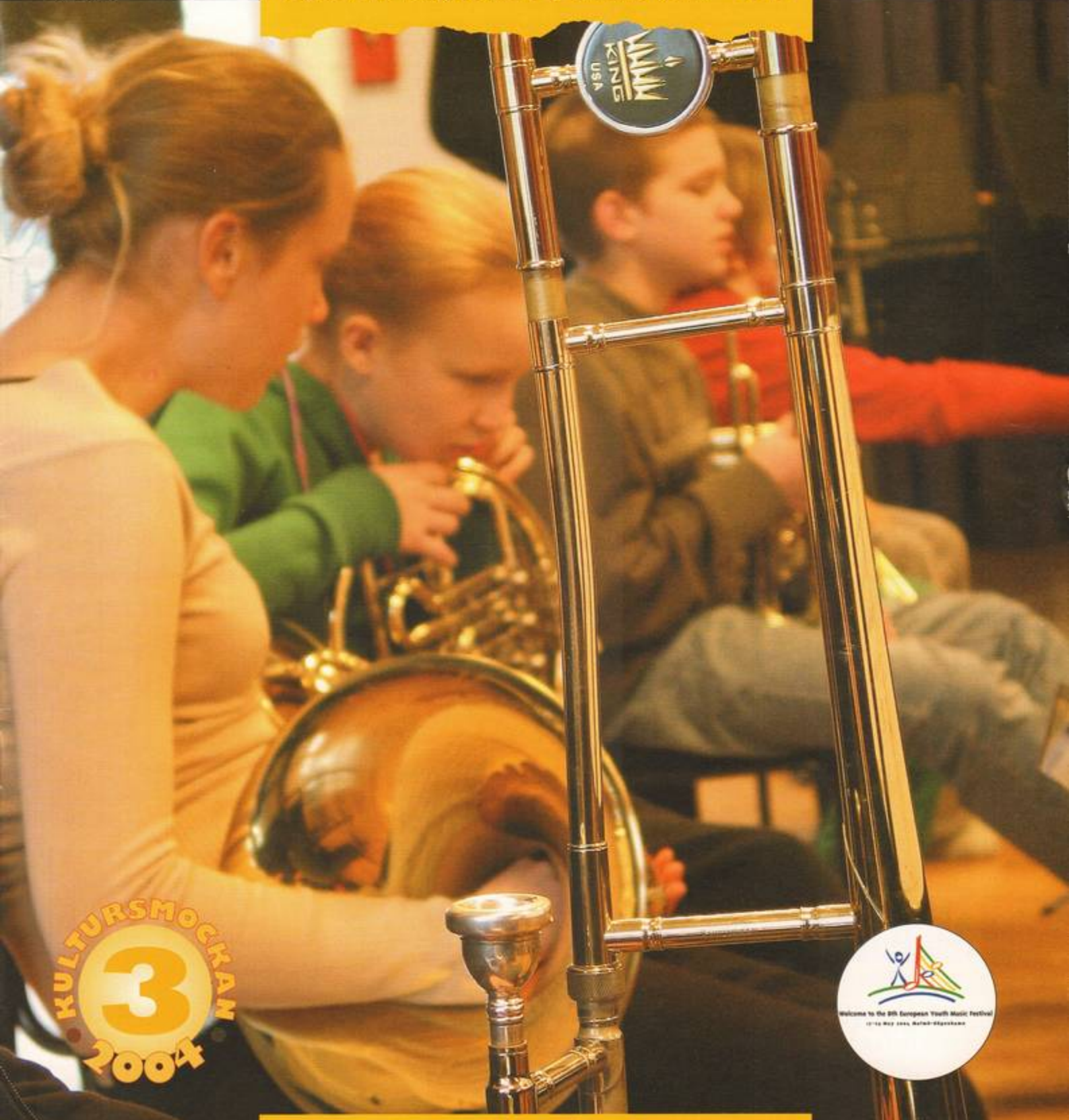
- Föräldrar - möter Ulvskog
sid 4
- Tillgängligheten i fokus
sid 6-7
- Årets största musikläger
sid 16-17

Kultur Nr 3 Maj 2004

SMÖCKAN

Utgiven av Sveriges Musik- & Kulturskoleråd - SMoK

- Kämpar i Karlsborg
sid 26
- Se upp med populärmusiken
sid 30-31
- Karin första pristagaren
sid 39

KULTURSMÖCKAN
3
2004

Nu griper föräldrarna in

Det händer så mycket som vi vill berätta om. Därför håller du nu ett 40-sidigt nummer i handen och det är sannerligen rekord för Kultursmockan!

På tal om sidor kan vi i detta nummer av Smockan berätta om biståndsorganet Sida som tillsammans med Kungliga Musikhögskolan nu satsar på att bygga upp musikskolor i Indien. Samtidigt tvingas vi också spegla kampen i de kommuner i Sverige där politikerna lägger ned eller hotar med nedläggning av musik/kulturskolan.

Vi har reportage från Karlsborg där politikerna lagt ned men där en arbetsgrupp av bland andra personal och föräldrar samtidigt föreslår en annan form för organisation än den traditionella kommunala musikskolan. På det sättet vill de försöka kämpa vidare.

I Åtvidaberg har föräldrarna också ett förslag till alternativ fortsättning trots att kommunen beslutat dra sig ur. Vi skriver också om föräldraföreningen i Kungälv som nyligen besökt kulturministern. Härnäst avgörs slaget om kultur för barnen i Kungälv i en folkomröstning om musikskolan i juni.

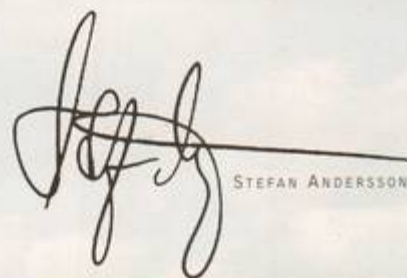
Men som alltid finns motvikt och exempel där man satsar och utvecklar som i till exempel Värmdö, Kristianstad och... Indien, som sagt.

I övrigt ökar faktiskt de allra flesta yrkesgrupperna inom kommunernas kultur- och fritidssektioner berättar ny statistik från Svenska Kommunförbundet. År 2002 fanns till exempel nästan 500 fler anställda

inom biblioteken, än vad fallet var 1995. Tyvärr gäller detta inte kategorin lärare inom musik- och kulturskola. Av samtliga yrkesgrupper inom sektorerna är det enbart musik- och danslärare som blivit färre. Går det att göra något åt det? Ja, det kanske vi kan få svar på inom några år om SMoK:s projekt, Språngbrädan, får önskvärdt ekonomiskt stöd. SMoK vill med projektet tillsammans med några modiga musik- eller kulturskolor, i grunden pröva hela konceptet musik- eller kulturskolor, söka utveckla dagens koncept för musik- och kulturskolan i relation till vår samtid och framtid.

Om det kan ni läsa mer i kommande höstnummer. Men innan det ska vi alla njuta sommar, sommar och kryssa runt i Smockans alldeles egna sommarkryss på sidan 37, lycka till!

Glad och skön sommar!

STEFAN ANDERSSON

3 INNEHÅLL i detta nummer	Föräldrarna griper in.....9	Värmdö väl framme.....21-22
Ledare.....2	Spela på nätet.....10	Karlsborg planerar.....26
Kort från SMoK.....3	Samtal med forskare.....14-15	Varnar för Bert.....30-31
Marita tog emot.....4	Årets musikhändelse.....16-17	Missvisande rubrik.....36
Tillgängligt seminarium.....6-7	Slaget är avgjort.....18	Kulturnytt.....38
	Uppdrag Indien.....19	Porträttet.....39

KULTURSMOCKAN
DAUS TRYCK & MEDIA
893 80 BJÄSTA
TEL: 0660-26 61 00
FAX: 0660-22 05 17

ANSVARIG UTGIVARE OCH REDAKTÖR
Stefan Andersson, 0660-825 22
stefan.andersson@smok.se

PROJEKTLEDARE/ANNONSER
Jan Dyllicki, 0660-26 61 05
jan.dyllicki@dau.se
Annonspristista kan laddas ned som
pdf-fil från bemsidan www.dau.se

GRAFISK FORMGIVNING
Johnny Altelind, 0660-26 61 31
johnny.altelind@dau.se

REPRO • PRODUKTION • TRYCK
DAUS Tryck & Media, Bjästa

MEDVERKANDE I DETTA NUMMER

Per Sjöberg
Stefan Andersson
Stefan Franzén
Dag Krafft
Håkan Sandb
Max Thourie
Olof Wigren
Christina Fältman
Gabiella M. Tóftén
Nils Ågren
John Erling
Åse Söderqvist-Spring
Börje Andersson

OMSLAGSFOTO:
Stefan Andersson

Kultursmockan utges av SMoK,
Sveriges Musik- och Kulturskoleråd
Kultursmockan nästa nummer: v. 37.
Manusstopp för annonser: 23 augusti.

Tipsa Smockan!

Tel: 0660-825 22, 0708-66 03 04
Stefan Andersson

Ja vårn, ja, ja vårn, ja, dä ä e fina ti....!

- Av Per Sjöberg, Ordförande SMoK -

För den som ännu inte tittat ut genom fönstret så kan härmed meddelas att våren har anlänt! Lika säkert som sädesärlans ankomst är också en väsentligt ökad aktivitetsnivå på de flesta musik- och kulturskolor, så också i SMoK. Flera projekt är på väg att nå sin kulmen. Det största är naturligtvis vår Ungdomsmusikfestival 2004 i Malmö och Köpenhamn. Jag hoppas verkligen att alla i branschen som har någon som helst möjlighet att uppleva denna gigantiska manifestation tar chansen att göra det. Det lär dröja innan festivalen återkommer till svensk mark!

Cirka 7 000 ungdomar från flertalet av Europas länder samlas under några intensiva majdagar för att ge och ta del av det bästa dom vet - musik i alla dess former! Festivalen blir en mångkulturell upplevelse av sällan skadat slag - delta och njut av våra ungdomar och deras 1 000 konserter!

Årets "Nulägesrapport", som redovisas här intill, måste trots allt ses som en positiv överraskning. De signaler som kom under hösten och vintern såg mycket mörka ut medan utfallet visat sig bli betydligt bättre. Det är dock alldeles för tidigt att tolka rapportens resultat som

en bekräftelse på att "faran är över". När rapportens uppgifter samlades in så var det fortfarande stora oklarheter om budget 2004 i flera kommuner. SMoK släpper naturligtvis inte sitt vakande öga över den nationella utvecklingen utan återkommer med nya rapporter.

Sanningens minut närmar sig i Kungälv när kommuninvånarna i början av juni skall folkomrösta om musikskolans vara eller icke vara. En märklig situation där jag förundrar mig över att politikerna inte klarar att på alldeles egen hand - utan folkomröstningar - inse betydelsen av en aktiv musikskola i sin kommun. En marginalkostnad i kommunens budget ger möjlighet för barn- och ungdomar att utvecklas, ger kommunen ett amatörkulturliv, stärker kommunens attraktionskraft etc. etc. till en kostnad av i storleksordningen 0,2 - 0,3 procent av kommunens totala kostnadsbudget. Skall det vara nödvändigt att folkomrösta om sådana självklarheter som musik- och kulturskolan? Vad kostar folkomröstningen? Kanske skulle pengarna kunna användas på ett bättre sätt... som till musikskolan!

Lev gott och njut av våren ty dä ä e fina ti!

Årets lägesrapport!

Musik/kulturskolorna inför kraftiga AVGIFTSHÖJNINGAR

- Text: Dag Krafft -

Till hösten kommer åtta kommuner att sakna musik- eller kulturskola. Där skolorna finns kvar höjs terminsavgiften överlag och samtidigt tenderar utbyggnaden av musikskolor till kulturskolor att bromsas upp.

Efter ett antal år av försiktiga justeringar av terminsavgiften höjer nu 41 procent av musik/kulturskolorna sina elevavgifter, vissa kraftigt. Rikssnittet höjs från 529 kr/termin 2003 till 570 kr/termin för 2004. Största höjningarna, 200 kr eller mer, får eleverna i Bromölla, Gällivare, Högsby, Krokom, Nyköping, Storfors, Uppsala och Vadstena. Väst är dock Vellinge som höjer sin terminsavgift från 1 000 kr till 1 400 kr och nu närmar sig Täby som ligger i avgiftstoppen med 1 450 kr/termin.

FYRA AVGIFTSFRIA KOMMUNER

Skellefteå inför en terminsavgift på 450 kr efter att tidigare varit avgiftsfria. Endast Luleå, Sundsvall, Arvidsjaur och Örnsköldsvik är fortfarande av-

giftsfria för det stora flertalet elever.

En anledning till detta är säkert att ökningen av det kommunala anslaget stannat av. Från 1997 till 2003 har det kommunala anslaget ökat med 500 miljoner till 1 414 miljoner, men för 2004 har ökningen avstannat. Med löneökningar på några procent kan vi istället se en faktisk minskning av medel till verksamheten, och det är nog här vi kan utläsa orsakerna till höjningen av terminsavgifterna.

BILD OCH MEDIA ÖKAR

I ljuset av denna ekonomiska stagnation kan man se att utbyggnaden av musikskolor till kulturskolor bromsats upp. Idag finns det enligt skolornas rapporter 111 kulturskolor och 171 musikskolor. Musik- eller kulturskola saknas i sex kommuner och till hösten blir de åtta. Det ämne som ökar mest är bild och media. Dansen minskar något.

Trenden att nämndtillhörigheten går från skola till kultur har känts i luften, och finns nu dokumenterat i rapporten. 14 skolor har lämnat utbildningsnämnd och 11 av dessa har gått till kulturnämnd.

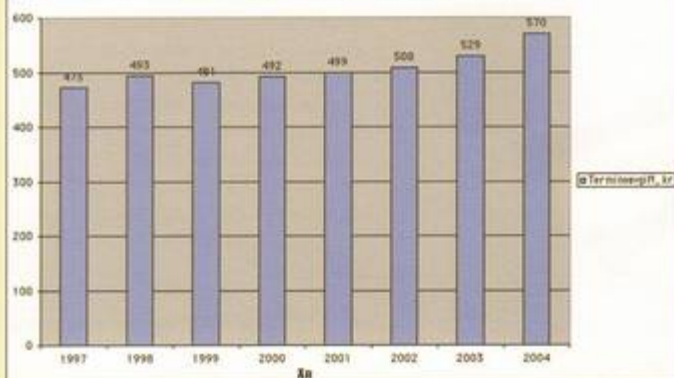
Huvudmannaskap för musik/kulturskolan diskuteras i en del kommuner, men av materialet ser vi att kommunen fortfarande till 98 procent är den helt dominerande huvudmannen. 1 procent har en förening som huvudman och 1 procent har studieförbund som huvudman.

BESLUT OM NEDLÄGGNING

Hur gick det då för de 50-talet musik/kulturskolor som i höstas signalerade om en minskning av budgeten för 2004 på över 10 procent? Jo, i 14 fall blev det en minskning på mer än 10 procent men för 21 av de 50 blev det faktiskt en förstärkning av budgeten! Kan vi anta att föräldra- och elevprotester, och engagerade ledare och lärare, har lyckats vrida minus till plus?

Men trots att inte siffrorna signalerar katastrof har några musik/kulturskolor drabbats mycket hårt. I Karlsborg, Åtvidaberg och Kungälv finns beslut om nedläggning, trots att inte sista ordet ännu är sagt, och i andra kommuner finns exempel på halvering av verksamheten. För elever, föräldrar och personal i dessa kommuner är det en klen tröst att andra musik/kulturskolor satsar. **Läs mer på www.smok.se**

GENOMSNITTLIG TERMINSAVGIFT MUSIK/KULTURSKOLORNA 1997 - 2004

Föräldrar träffar Marita Ulvskog

- Text: Olof Wigren Foto: Frida Hedberg-
Kampen för att musikskolan i Kungälv ska få leva vidare går in i sitt mest intensiva skede inför folkomröstningen den 13 juni.

- Vi ska synas och höras hela tiden, säger Carin Tingvall i den aktiva föräldraföreningen.

Nyligen uppvaktade den kulturminister Marita Ulvskog i Stockholm. Ett möte som gav ytterligare inspiration och kraft.

Carin Tingvall berättar om samtalet med Marita Ulvskog:

- Vi som träffade henne känner verkligen att hon tycker att musik- och kulturskolor är något som kommunerna borde värna om. Vi är också övertygade om att hon med stort intresse kommer att följa kampen för musikskolans framtid i Kungälv.

- Marita uttryckte sin förvåning över att musikskolan i Kungälv ligger under barn- och ungdomsnämnden och inte under kulturnämnden, som hon tycker vore mer passande. Hon sa också att det är olämpligt att helt lägga ned en musikskola, då man samtidigt raserar den kompetens och det engagemang som byggs upp. Den är svår och dyr att bygga upp igen.

ANGELÄGEN PRIORITERING

Föräldraföreningen tog upp det faktum att musikskolorna i de nordiska grannländerna är en lagstadgad verksamhet där det utgår statsbidrag till kommunerna. Samt att både lärarförbundet och

Föräldrarna från Kungälv och kulturminister Marita Ulvskog möttes i samtal kring musik- och kulturskolan och relationen stat och kommun.

SMoK arbetar för att musikskoleverksamheten i kommunerna ska lagstadgas även i Sverige.

”

Marita hänvisade till kommunala självbestämmanderätten

”

- Här hänvisade Marita till den kommunala självbestämmanderätten. Hon sa att i dagsläget går det inte att få en politisk majoritet i riksdagen för att införa en lag som stadgar att alla kommuner ska ha en musik/kulturskola. Hon sa också att det är svårt att öronmärka statliga anslag till kommunerna för en viss verksamhet. Men hon framhöll samtidigt att det borde vara angeläget för varje kom-

mun att prioritera satsningar på barn- och ungdomskultur. Wernersson-pengarna kan användas till detta ändamål, säger Carin Tingvall.

EGEN HEMSIDA

I Kungälv gäller det nu att få folket att rösta den 13 juni. Ju fler, desto större chans att ja-sidan vinner.

- Vi planerar en manifestation den 15 maj med knappförsäljning och flygbilutdelning med information om musikskolan och hur viktigt det är att rösta. Vi kommer också att peka på det faktum att Kungälv i början av september inviger Mimers hus, ett kunskaps- och kulturcentrum som är den största satsningen i kommunens historia. Den öppnas samtidigt som man planerar att lägga ned musikskolan. I jämförelse med den mångmiljonsatsningen är musikskolans kostnad liten.

Vid ett ja till fortsatt verksamhet vill föräldraföreningen att musikskolan ska flytta in i Mimers hus.

- Då tror jag att Mimers hus har förutsättningar att bli en mötesplats för olika kulturverksamheter, säger Carin Tingvall.

Just nu undersöks även hur mycket andra kommuner satsar på kultur. Det gäller att ta fram ett bra statistiskt material för att kunna göra korrekta jämförelser.

- Vad vi hittills fått fram är att Kungälv ligger väldigt lågt.

Föräldraföreningen har också startat en hemsida på nätet där alla kan följa kampen för en fortsatt musikskoleverksamhet i Kungälv - och stödja den.

- Vi har en liten brevlåda på hemsidan där vi gärna skulle vilja att andra musik- och kulturskolor i landet skriver några rader. Dessa kan vi sedan läsa upp på manifestationen och även använda i kontakterna med massmedia för att visa att Kungälvborna har ögonen på sig, säger Carin Tingvall.

FOTNOT: Adressen till hemsidan som drivs av föräldraföreningen i Kungälv är: www.levandemusikskola.nu

WINDCORP
Profits på blås

Ny version av Pearl

Vår mest sålda flöjt har fått en liten ansiktslyftning.

Pearl PF 501E

Försilvrad med E-mekanik. Nytt lättspelat munstycke. Bredare skåror för fjädrarna. Bättre placering av justerskrivar. Nytt lyxigt överdrag.

Pris 5 500 kr inkl. moms

Succé för nya klarinetter

Jupiters nya klarinetter har fått massor av lovord från musiklärare runt om i landet. Över 150 instrument har sålts sedan skolstarten våren -03.

Jupiter JCL-631

Plastkropp med träliknande yta. Stållbart tumstöd och ögla för nackrem. Ryggstöcksetui och valfritt Vandorenmunstycke ingår.

4 400 kr inkl. moms

Jupiter JCL-731S

Tråkropp (grenadilla) och försilvrad mekanik. Stållbart tumstöd. Ryggstöcksetui och valfritt Vandorenmunstycke ingår.

7 500 kr inkl. moms

Pearl Muramatsu Yanagisawa Jupiter Di Medici Sankyo Suga Hammarlund Richard Harwood
Crampon Leclair Yanagisawa Selmer B&S Yamaha Kawai Couesnon
Hoyer Moller La Voiz SD-Systems AMT Backlund Martin Schreier Meyer
Otto Link Humes & Berg Rovner Schilke Yamaha Sonare Elsborg Besson
Gardner Concerto Schach. Välkommen till Sveriges största blåsinstrumentverklstad!

STOCKHOLM
Butik: Upplandsgatan 27
Tel: 08-32 62 62
Epost: stockholm@windcorp.se

www.windcorp.se

GÖTEBORG
Butik: Övre Husargatan 14
Tel: 031-82 92 33
Epost: goteborg@windcorp.se
*Erbjudandet gäller tom 1/6-04

SMoK-tjänstemännen Stefan Andersson och Dag Krafft har skrivit en rapport om musik och kulturskolan i relation till barn och unga med olika funktionshinder.

SMoK har kartlagt tillgängligheten

Vid ett seminarium i Stockholm i mars lade de båda utredarna från SMoK, Dag Krafft och Stefan Andersson, fram rapporten om tillgänglighet till musik- och kulturskolan för barn och unga med funktionshinder.

I förstudien som omfattar 126 musik- och kulturskolor, blottas en hel del hinder för tillgänglighet. Bristande ekonomi som hinder finns som grundorsak i de flesta faktorer som lyfts fram men även andra behov finns med bland önskemålen för att uppnå en bättre tillgänglighet. Rapporten är framtagen med stöd från Kulturrådet där Christina Herder särskilt ansvarar för tillgänglighetsfrågor.

Christina Herder med särskilt ansvar för tillgänglighetsfrågor vid Kulturrådet, berättade om Kulturrådets arbete som samlande, stödjande och pådrivande.

Hon anser att brist i kassan inte är något försvar att ta till för att samhället inte tar sitt ansvar fullt ut:

– Kultur som stöds med offentliga medel ska vara tillgänglig för alla. Vi kan inte säga att det beror på att vi inte har pengar, då får vi prioritera om istället, säger hon.

BRA BETYG

Redovisningen av rapporten omgärdades av flera intressanta föredrag och inlägg. Hans von Axelson, verksamhetsansvarig för Tillgänglighetscentret vid Handikapp-ombudsmannen, utdelade betyget stort A till SMoK för initiativet att göra en utredning som bas för ett vidare utvecklingsarbete.

Axelson reflekterade bland annat kring begreppet handikapp som han

Bergslagens kammarsymfoniker

Orkesterläger i Cassels

www.bergslagensymfoni.just.nu

Bergslagens kammarsymfoniker - Sveriges orkesterförbund

Orkesterläger i Cassels, Grängesberg.

Alla åldrar, lö 10 - sö 18 juli, 3 symfonikonsalter, dirigent Glenn Mossop

A Wiklund, Sommarnatt och soluppgång, A Dvorak, Symfoni nr 7 Årets tonsättare Ylva Nyberg, "Ut ur historien" för sopran och orkester H Berlioz, ur Les nuits d'été, W Stenhammar, Pianokonsert nr 2 d-moll Brassensemble, träbläsensemble & stråkorkester vid kammarkonsalter, med musik av Händel, Mozart, Vaughan-Williams, Stamitz, Hagstedt, Respighi.

Sektions- och ensembleinstruktörer. Solister:

Per Östlund, piano, Maria Keohane, sopran, Mats Bengtsson, konsertmästare
Geoffrey Cox, oboe, Patrik Karlsson, gitarr & luta, Balders brass, ledare Håkan Forsberg Dansafton.

Med reservation för snävre ändringar

Upplys o anmälan kontakta John Björklund, Älvg 6, 714 30 Kopparberg 070-592 38 62, 0580-713 64, fax 0580-713 66, program på begäran. E-post bjorklund.john@telia.com

Avgift 3.800 SEK till pg 72 79 62-3, inkl logi, mat. Rabattmöjligheter. Boende: Vandrarhem flerbäddsrum ingår, hotell enkelrum 300 kr tillägg/natt. 70 deltagare.

Med stöd av Ludvika kommun, Cassels konsertförening, Västmanlandsmusiken, berörda landsting, m. fl

menar är en brist i samhället och inte hos individen.

– Man är inte handikappad, man blir det! Handikappa inte mer, prata istället om hinder och brister i samhället och eliminera dem så att alla kan delta, säger Hans von Axelson.

GOTT EXEMPEL

Från Karlskrona kommun berättade Tomas Hall om samarbetet mellan kulturskolan och olika andra organisationer kring barn med funktionshinder i Karlskrona.

På Kulturskolan pågår en hel del verksamheter som till exempel "Kulturverkstan", bild och teater för barn med olika funktionsnedsättningar.

Där finns ett 10-tal elever och två lärare, en bildpedagog och en teaterpedagog. Kulturskolan erbjuder också kompetensutveckling till särskolans personal och arrangerar också speciella utbudsdagar och kulturprojekt riktade till särskolan.

Om "prova-på verksamheten" för särskolan berättar Hall:

– Där får elever, lärare och assistenter tillsammans uppleva och prova på olika kulturella uttrycksformer. Det brukar bli bra möten mellan kulturskola och säs-

Nu ökar staten tillgänglighetskraven på samhället, berättade Hans von Axelson, från Tillgänglighetscentret vid Handikapp-ombudsmannen.

kola och jag ser många fördelar med att Kulturskolan på detta sätt öppnar upp för nya målgrupper. Eleverna får prova på olika kulturella uttrycksformer som de annars inte skulle ha fått tillfälle till; lärarna får kunskaper om att använda kultur som ett komplement till undervisningen, och samtidigt som man kan stödja elevernas intresse på fritiden. Kulturskolans personal får möta en ny målgrupp och får utveckla metoder, innehåll och arbetssätt.

Rapporten i kortbet:

Rapporten från SMOK visar framför allt på ett stort upplevt behov av kompetensutveckling från musik- och kulturskolorna i landet men man upplever också behov av specialanpassad utrustning, instrument och pedagogiska hjälpmedel.

I rapporten problematiserar utredarna bland annat kring samsamarbetsspekter, kring den låga svarsfrekvensen och om en upplevd osäkerhet i mötet mellan musik- och kulturskolan och barn med funktionsnedsättningar.

Rapporten föreslår åtgärder utifrån ett konstaterande att de skolor som kommit lite längre och som jobbar mer aktivt med frågorna, är skolor som samarbetar med andra skolformer eller organisationer för barn och unga med funktionshinder. Utredarna efterlyser också ett generellt större engagemang i tillgänglighetsfrågan och föreslår dels ett utvecklingsprogram för ökad tillgång till musik- och kulturskolan och dels att tillsätta en arbetsgrupp som fortsätter analysera och föreslå åtgärder utifrån den förstudie som nu finns till underlag.

Ramseband från Partille är ett samarbete mellan Kulturskolan och särskolan. Orkestern gjorde stor succé med sång och spel. Repertoaren är stor och spänner över olika stilar, från västkustvals till ABBA.

Den geniala idén

Niltons produkter är utvecklade av musiker för musiker och mycket lätta att Justera • Fälla ihop Transportera • Förvara

I Niltons sortiment finns olika notställ, notbelysningar och väskor som kan kombineras för att passa dig bäst!

Nilton AB • Älgvägen 1 • 428 34 Källered
Tel 031-795 01 50 • Fax 031-795 00 45

Föräldrar räddar musikskoleverksamheten i Åtvidaberg

- Text: Olof Wigren Foto: Stefan Andersson-Magnus Bäcklund från Fame sjöng i Stora Kyrkan och 700 personer lyssnade när Åtvidabergs musikskola genomförde sin avskedskonsert. Men det är inte slut. Än.

Det blir även i fortsättningen musikskoleverksamhet i Åtvidaberg. Men i ny regi. En föräldraförening kommer att driva verksamheten till hösten.

- Den utbredda missuppfattningen är att vi tar ö v e r musikskolan. Det är fel! Den kommunala musikskolan är nedlagd och lärarna är uppsagda. Vad vi gör är att starta en ny kulturskola, säger Lars Hermansson, en av ledamöterna i föräldraföreningen.

För närvarande leds den av en interimsstyrelse med en lärare, en före detta bankchef samt av några föräldrar.

- Vi har i vår tur delat upp ansvaret efter intresse och kompetens. Interimsstyrelsen leder den ekonomiska föreningen fram till årsmötet. Sedan är det tänkt att den ska ägas och styras av föräldrarna, säger Lars Hermansson.

KOMMUNAL REGI IGEN?

Den nya kulturskolan får till en början en snäv budget. Detta i avvaktan på att kommunen åter ska kliva in på scenen. - Kommunen måste ju ta sitt förnuft till fänga. Vi ser det här som en övervintring till dess att kommunen går in och övertar ansvaret eller får ett nytt styre.

Inledningsvis blir det inte fler än fyra halvtidstjänster på lärarsidan, och vilka instrumentgrupper som ska betjäna är oklart.

Uppslutningen bakom den nya kulturskolan är stark. Det senaste stormötet samlade 60-80 personer. Alla 200 elever i den nuvarande musikskolan har fått an-

mältningsblanketter där de ska fylla i om de vill delta i kulturskolan till hösten och vad de i så fall vill spela.

- Intresset är stort. Det är också en förutsättning. Sedan gäller det att få ihop det ekonomiska och det jobbar vi intensivt med, säger Lars Hermansson.

Här är sponsorstöd viktigt, för att inte säga avgörande.

- Vi eftersträvar en budget på cirka en miljon kronor om året och kommunen har lovat oss 250 000 kronor per termin, plus lokaler. Sedan tar vi elevavgifter på 1 000 kronor per termin.

Flera företag och privatpersoner är också beredda att gå in med pengar, men några belopp vill inte Lars Hermansson uppge i de fallen.

- Vad vi förstått är att det sällan finns intresse att ta driftskostnader, utan sponsorer vill ha mer konkreta mål för vad de ger.

KÖPER FOLKETS HUS?

Vår verksamheten ska bedrivas är inte klart. Ett alternativ är att köpa Folkets Hus. Det har ett utgångsbud på 1,5 miljoner kronor.

- Vi tror att vi ska kunna hitta en lösning. I budet från kommunen ingår lokaler, det är bara det att vi känner oss "icke önskvärda". Vi tror också att ett kulturhus vore ett lyft för hela samhället.

För några månader sedan arrangerades avskedskonserten för Musikskolan i Åtvidaberg. Nu startar föräldraföreningen en kulturskola med starkt begränsad ekonomi.

Det skulle ge en bredare verksamhet. Vi har till exempel flera teatergrupper som inte har egna lokaler och det finns en biografutrustning som folk vill utnyttja. Det finns också andra intressanta samarbetspartners som kan ge en dynamisk verksamhet. Men där är vi bara i början av förhandlingarna.

- Kommer vi upp i önskad budget kan vi anställa ytterligare lärare. Vi har räknat med 3,25 tjänster totalt, om det går som vi tänker oss. Men fortfarande ska man inte utgå från annat än deltidstjänster, säger Lars Hermansson.

Hans och de andra eldsjälarnas framtidsvision är att få se Åtvidaberg sprudla av energi och kreativitet på alla områden. Företag, idrottsföreningar, kyrkor och kulturliv tillsammans.

- Alla behöver mötas och samarbeta. Då kan vi också få fler jobb, fler innevånare och mer kultur åt folket.

- Fördelen med att lämna den kommunalt reglerade fällan är väl att alla förstår att varje enskild människas insats behövs för att det ska hända något. Detta har trots allt frigt gjort en massa kreativa idéer. Synd bara att det ska behöva fattas dåliga politiska beslut för att den processen ska komma igång, säger Lars Hermansson, och ironin är tydlig.

Bagatell 1

En vagn kommer lastad...
Med 25 "Teleskop-notställ"
Förmodligen marknads mest praktiska och prisvärda notställ.
Läs mer Bagatell 2

Bagatell musikprodukter

www.bagatell.se

mail@bagatell.se

Tel: 013-527 50, - fax: 013-527 52

” Vi ser det här som en övervintring ”

Frossa i Frosini

– Av Stefan Franzén –

Lars Ek, nytänkare i undervisningsformer med hela världen som arbetsfält.

Att vara före sin tid är inte alltid så lätt. Men nu verkar det som tiden hunnit ifatt Lars Ek, som ser ut att ro sin idé i hamn – idén om att lära vem som helst att spela.

Formeln heter Internet och huvudpersonen Pietro Frosini.

Den nya moderna tekniken möjliggör saker som man för bara tioåret är sedan ansåg vara helt omöjliga. Men det är så det fungerar. Någon kläcker en idé som mottas positivt men det tar tid för den att spridas fullt ut.

Så var det för Lars Ek som redan på 1970-talet började fundera på hur man på ett bra sätt skulle kunna lära sig att spela dragspel.

– Jag hade hört talas om något som hette video. Det tänkte jag kunde vara en bra modell. Spela in ett band som sedan folk kunde använda om och om igen, berättar Lars, som nu 2004 verkar få sin idé att bli verklighet.

Men försök gjordes tidigare. Tillsammans med en affärsman, som trodde stenhårt på idén, tog man fram en video och det annonserades i både Expressen och Aftonbladet. Projektet tvingade man dock lägga ner. Men inte på grund av en dålig produkt.

– Nej, problemet var att det inte var så många i början av 1980-talet som hade video. Den kom senare in i hemmen. Vi var lite före vår tid.

HISTORISK TILLBAKABLICK

Lars Ek har varit musiker hela sitt liv. Idag är han 57 år och tiden som musiklektör i den kommunala musikskolan i områden som Rinkeby och Tensta är över. Numera ägnas tiden mestadels till att komplettera hemsidan www.frosinisociety.org

Men innan vi skriver 2004 krävs en liten historisk tillbakablick vad gäller Frosinisällskapet.

– Frosini var en italiensk dragspelare som är mest känd globalt sett. 1985 startade jag sällskapet med tanken att få med ungdomar in i framtiden. Och faktiskt har det blivit så. I början var snittåldern 65 år, nu är den 35.

Alltsedan 1985 har mycket hänt. Lars har fått inventera vännen Gunnar Olanders imponerande dragspelsamling. Gunnar samlade bland annat på sig stenkakor, tidningsartiklar och fotografier på dragspelare från hela världen.

Gunnars önskan var, innan han gick bort, att samlingen skulle bli känd för allmänheten, så Lars sökte intressenter – och fann det i Värmländska Ramsäter. En storskalig musikexpo skulle byggas men ekonomiska problem gjorde att projektet lades ner. Så det blev att börja om från scratch igen.

INDIVIDANPASSAD UNDERVISNING

– För 3-4 år sedan fick jag sedan idén att lägga ut allt på Internet. Där skulle samlingen bli offentlig och samtidigt kunde jag återknyta till min idé jag hade i början av 1980-talet. Med datorernas hjälp kan man fånga ungdomen, som med lätthet tillbringar timmar framför skärmen. Att kunna erbjuda musikundervisning, som individen själv kan anpassa, känns som att det ligger i tiden.

Men för att få lägga ut noter på nätet krävs tillstånd. Lars fick förhandla med ett företag i Sydney, Australien, som hade rättigheterna. Han föreslog att man för 50 euro, cirka 450 kronor får fri tillgång till tusentals noter under ett år.

Så blev det. Och sedan första juni 2003 finns möjligheten att lära sig spela dragspel var som helst, när som helst och i en egen takt. Förutom noter finns massor av övrig information att hämta.

– Allt har jag scannat in själv. Jag har nog slitit ut två scanners, skrattar Lars, som har hjälp av Andreas Karlsson i Piteå med att sköta hemsidan.

BESÖK FRÅN HELA VÄRLDEN

Hemsidan är känd världen över. Besökare från länder som Tanzania, Spanien och Italien loggar in och laddar hem noter. Hela tiden fylls det på med material och nu planerar ett projekt, där det skall bli möjligt att lära sig spela fler instrument via Internet.

– Ett mail har gått ut till musikskolor med en förfrågan om de vill delta i ett pilotprojekt. Redan efter en kort stund fick jag det första positiva svaret. Hur projektet sedan utformas får vi diskutera oss samman kring, men det finns pengar att spara för musikskolorna då man via hemsidan kan utbilda hur många som helst till en engångskostnad.

En djupare beskrivning av hemsidan kan tyvärr inte göras här – den måste upplevas. www.frosinisociety.org

www.swedejazz.se

IMPULS

NÄTVERKET FÖR MER JAZZ
IMPROVISATION I SKOLAN

Du som musiklärare med intresse av
improviserad musik är viktig för jazzens
framtid!

Barn och unga behöver möta en engagerad,
kreativ, stark och glad lärare med framtidstro. Nu
har nätverket för mer jazz/improvisation i skolan
startat...

Kontakta oss för mer info...

Jessica Sjögren, Växjö
0470-605 80
jessica_sjogren_hemma@hotmail.com

Fredrik Norén, Härnösand
0611-722 10
fredrik.noren@telia.com

Svenska
Jazzriks-
förbundet

Coola musikskolan har blivit ett begrepp

Hela huset gungade...

I många musikskolor, speciellt i glesbygd, finns ofta inte resurser eller förutsättningar att få uppleva glädjen i att spela i en orkester där de flesta stämmor är besatta. Men för blås- och stråkelever i Västerbotten gavs ett tillfälle i mitten av mars när de kommunala musikskolorna samlades för två samspelsdagar i Lycksele.

Ett 80-tal blåsare och lika många stråkelever intog Medborgarhusets sporthall och Dansens Hus och spelade så att hela golvet gungade. Två lyckade dagar, och bland deltagarna hördes bland annat följande: "Det känns i hela kroppen när så många spelar tillsammans." "Många får sitt självförtroende stärkt när man ser att även andra kämpar med samma saker." "Förhoppningsvis blir det ringar på vattnet. Man åker hem och berättar för sina kompisar om hur häftigt det var. Fler vill börja spela. Någon upptäcker instrument man inte sett eller hört tidigare. På sikt kan vi kanske få en bättre spridning på instrumenten."

Christina Fältman, Lycksele

- Text: Stefan Franzén
Foto: Bengt Ericsson -

Hur ökar man intresset för musiken bland lärare och elever? I Kristianstad har man svaret.

En dag i veckan sedan i höstas har sju lärare plus idé- och projektansvarige Eva Ludvigsson åkt runt bland skolorna i Kristianstads kommuner för att träffa lärare och elever i årskurs 0-2. På plats har man kört en konsert och samtidigt berättat om, och visat upp, instrument.

Tanken med besöken har varit att informera om musikskolan samt att slå ett extra slag för lite mer ovanliga instrument som oboe, harpa, baryton och tuba.

- Jag är mer än nöjd med utfallet. Vi har fått en fantastisk respons för vårt arbete, säger Eva Ludvigsson.

Responsen har resulterat i fler anmälningar till musikskolan som nu verkligen lever upp till projektnamnet "Coola musikskolan". Elever står på kö för att få spela. Slagverk är mycket populärt.

FORTSÄTTNING ÄVEN NÄSTA ÅR

- Det är roligt att projektet lyckats. Vi har även fått klartecken att köra ett år till men då ändrar vi konceptet lite. Det har varit slitsamt att åka runt så nästa år bjuder vi in klasserna till oss här på C4-skolan istället.

Totalt har projektgruppen gjort ett 40-tal konserter. En av dem genomfördes i stora salen i Kristianstads konserthus. Konserten var välbesökt och bland publiken syntes lokala politiker.

- Hoppas verkligen politikerna inser vikten av att ha en fungerande musikskola.

Till nästa år tänker Eva även rikta sig till resursskolorna, som inte hanns med den här rundan. Dessutom skall föräldrarna involveras på ett helt annat sätt, samtidigt som man koncentrerar sig på att träffa elever i årskurs två.

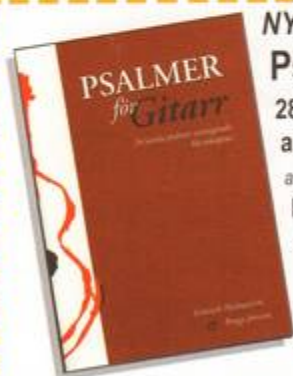
- Hur vi skall få med föräldrarna håller jag som bäst på att fundera över. Kanske blir det så att vi åker ute till skolorna en kväll i veckan och berättar och även visar upp vad vi erbjuder.

STOR GLÄDJE HOS INVANDRABARN

Eftersom alla skolor i kommunen besöks har det även inkluderat skolor som är mer invandrartäta än andra. Musikskolans besök har mottagits med stor glädje.

- Det var en underbar känsla att få träffa dessa barn. Vilken glädje de visade, de har verkligen mycket musik i sig. Det var nästan så man fick en tår i ögat, säger Eva Ludvigsson.

Coola musikskolan har därmed blivit ett begrepp i Kristianstad. Kanske något för andra att ta efter?

NYHET!

Psalmer för Gitarr

28 kända psalmer
arrangerade för sologitarr

av Kenneth Holmström och Bengt Jonsson

Ett roligt material för gitarr-
undervisning och kyrkomusik.

Pris: 195:- (inkl. moms)

www.khmp.nu

order tel o fax: 0322-93535

order@khmp.nu

A Vista-teknik

Hur du blir en bättre notläsare

del1 - rytmbilder

av Kenneth Holmström

Genvägen till bättre notläsning!

För alla instrument!

Pris: 245:- (inkl. moms)

Programbolaget med rätt att förmedla artister sedan 1905

– Text Stefan Franzén –

*Trodde ni att folkparkerna är på väg att försvinna?
Fel.*

– Folkparkerna lever i allra högsta grad, säger Mats Abrahamsson, evenemangsproducent vid Folkparkernas programbolag AB i Stockholm.

Folkparkernas programbolag ägs av alla Sveriges Folkets Hus och folkparker. Det innebär att 600 Folkets Hus och 200 folkparker är delägare. Några av parkerna som är med är bland andra Liseberg, Skansen och Parken Zoo i Eskilstuna. Några av de större festivalerna är dessutom med, däribland Hultsfred. Den huvudsakliga verksamheten som bolaget ägnar sig åt är artistförmedling, något man för övrigt började med redan 1905.

– Vi hjälper till med att sätta rätt priser, skriva kontrakt och etablera kontakt mellan artist och arrangör, berättar Mats Abrahamsson.

Mats har en mångårig erfarenhet av hur det är att jobba i en folkpark. Under tolv år verkade han i Örnköldsviks Folkets park men när erbjudandet om tjänsten i Stockholm dök upp tvekade han inte att tacka ja.

– Nej, jag har varit här i ett och ett halvt år nu och stortrivs, säger Mats, var arbetsuppgift är att ha totalansvar över evenemang som exempelvis fackliga kongresser eller företagsfester.

– Vi erbjuder våra kunder en totallösning. För tillfället arbetar jag med LO:s kongress i Stockholms Folkets Hus.

Folkparkernas programbolag har förutom artistförmedling och evenemangsproduktion ytterligare ett ben att stå på, nämligen turnéproduktion. Senast turnerade Hepstars, Shanes och Tages tillsammans med konceptet "Popgala -63" och i sommar blir det en rock'n'roll-turné med bland andra Boppers och gästartister. Turnén firar det faktum att rock'n'roll-musiken firar 50 år.

• *Är sommaren er mest intensiva period?*

– Visst är det lite mer sommartid men vår verksamhet rullar tolv månader om året.

• *Något större arrangemang på gång i år?*

– Ja, vi ansvarar för "Fem myror är fler än fyra elefanter" som har premiär den 24 juli på Parken Zoo i Eskilstuna. Föreställningen turnerar sedan till den 22 augusti och riktar sig till barn från fyra år och uppåt. Men faktum är, föreställningen ger även vuxna något.

• *Folkparkerna ser med andra ord ut att vara vid gott mod?*

– Folkparkerna lever i allra högsta grad och det är viktigt att det förblir så att inte all kultur koncentreras till storstads-områdena utan att hela Sverige lever.

Mats Abrahamsson, evenemangsproducent vid Folkparkernas Programbolag berättar om en vital Folkparksverksamhet.

För mer information, gå in på www.folkparkerna.se

Musik i Halland

inbjuder till

Orkesterkurs 2004

Datum: 19-26 juli (8 dagar)

Plats: Plönningeskolan, Harplinge (1,5 mil norr om Halmstad)

Målgrupp: Ungdomar 12-16 år, gärna med någon ensemblevana inom stråk, blås och slagverk

Innehåll: Symfoniorkester, stråk- och blåsorkester. (storband i mån av elevunderlag)

Dirigent: Roger Johansson, Musikhögskolan Göteborg

Lärare: 10 st välutbildade musiker/pedagoger inom stråk, brass och träblås (även oboe, fagott) samt slagverk

Kursavgift: 2.800 kr inkl. kost och logi
Sista anmälningdag är 1 juni!

Anmälan och info:

Musikkonsulent Bo Ingemarsson,
Musik i Halland,
Box 378, 301 09 Halmstad,
035-177974, 0734-177974,
bo.ingemarsson@musikih.se,
www.musikih.se

rum-akademien

Kursen arrangeras
i samarbete med RUM-Halland

Under sommaren sätter Riksteatern i samarbete med Folkets Hus och Parker och Sveriges Television upp showen Fem myror är fler än fyra elefanter. På scenen: Kim Sulocki, Vivian Cardinal och Ola Förssmed tillsammans med en sexmannakorkester och fem medverkande barn. Fotograf: Tomas Giden

Anna-Lena Rostvall, efterfrågad forskare just hemkommen från en internationell föreläsningsturné.
Foto: Staffan Tolsén

- Text: Gabriella M Tolsén -

Jo, den svenska musikexporten kunde kanske vara en ännu större succé om de kommunala musikskolorna uppmuntrade eleverna till eget skapande och var mer inriktad på inläring via gehör. Det var en tanke som spontant uppstod efter att ha intervjuat musikforskaren Anna-Lena Rostvall och tagit del av hennes senaste forskningsprojekt.

Anna-Lena Rostvall arbetar på Lärarhögskolan i Stockholm och tillsammans med Tore West studerar hon mötet mellan lärare och elever/studenten i instrumentalundervisning i gymnasiets estetiska program och i musikläroutbildningen.

Forskningsprojektet har titeln "Interaktion i musikkundervisning" och just nu är de i full gång med att skriva artiklar i internationella vetenskapliga tidskrifter. Två publicerades i höstas och fler är på gång. Dessutom har de föreläst på konferenser i England, Tyskland, Norge, Danmark och USA och är i höst inbjudna till Australien. Forskningsresultaten kommer även att få en konstnärlig gestaltning, för att nå ut till fler än dem som läser vetenskapliga artiklar.

FÅR NYA KUNSKAPER

Under flera år har de fördjupat sig i undervisningsprocesser, kommunikation och lärande vid våra hyllade kommunala musikskolor. Hyllade? Ja, hyllade, eftersom det är en allmänt vedertagen tes att de kommunala musikskolorna är den direkta orsaken till den svenska musikexportens framgångar.

- Våra forskningsresultat visar att det finns en stor utvecklingspotential i lärares och elevers möten. Genom att studera kommunikationen i undervisningen kan vi få nya kunskaper som kan vara ett redskap när skolor och lärare vill utveckla verksamheten. Det kan i sin tur leda till att eleverna behåller sin motivation och fortsätter att spela även utanför skolans väggar, menar Anna-Lena Rostvall.

VILL UTVECKLA UNDERVISNINGEN

Anna-Lenas intresse för musikpedagogik började redan i grundskolan. Efter att ha gått på Södra Latins musikgymnasium och utbildat sig på Musikhögskolan har hon själv arbetat som gitarrlärare i tolv år. Därför var det ingen tillfällighet att hon började forska inom musikpedagogikens område.

Mer gehör och färre noter!

Göteborgs
Ungdoms-
orkester

Symfoni-
orkesterkurs

på Wendelsberg Folkhögskola 24/7-1/8

För info ring Sabine Karlsson eller
Henrik Johannisson, 031-45 12 27

Av egen erfarenhet visste hon mer än väl att undervisningsmetoderna inom musikskolan bygger mycket på tradition. Traditionen har stor betydelse för vad som är möjligt att göra i dagens musikundervisning. En del av de traditionella sätten att undervisa är inte längre optimala för dagens behov, men de lever kvar utan att ifrågasättas.

En anledning till att traditionen är så stark är att musikleäraren inom musikskolan oftast både är isolerad och ensam i sin yrkesroll. Av det skälet är många inte vana vid någon insyn i sin verksamhet. När de nu blir granskade kan de tyvärr uppfatta det som negativ kritik av dem som personer, menar hon och fortsätter:

- Forskningsprojektets huvudsyfte är att utveckla undervisningen, och för att kunna göra det måste man identifiera problemen utan att peka ut individerna.

DEBATT KRING AVHANDLING

År 2001 kom en annan avhandling av Rostvall och West ut, "Interaktion och kunskapsutveckling - en studie av frivillig musikundervisning". Den väckte stor uppmärksamhet och har sålts i mer än 1 000 ex. i första hand till musikleärare. Denna studie kartlade mönster i musikskolor, kulturskolor och studieförbund, medan den pågående studien även analyserar estetiska program på gymnasiet och musikleärarutbildningen.

- Och mycket tyder på att oavsett vilken av dessa vi studerar, så verkar mönstren vara ganska likartade, säger Anna-Lena. Det är läraren som pratar och eleverna blir ofta avbrutna om de försöker säga något.

MUSIKLÄRARE FILMADES

Med tre veckors varsel ställdes videokameror upp hos musikleärarna som deltog frivilligt i studien tillsammans med sina elever. Forskarna var inte med på lektionerna, för att störa så lite som möjligt. Därefter beskriver forskarna i detalj vad som sades, vad de spelade, hur de rörde sig med mera.

Alla händelser kodas - språk, musik och gester - för att se vilken didaktisk funktion de har i situationen. I analysen framträder tydliga mönster:

Lärarna undervisade på likartade sätt trots att de hade olika instrument, ålder och utbildning. De följde läromedlen, tog samma låtar och lärde ut en ton i taget. Det egna skapandet och improvisationen saknades i undervisningen.

Anna-Lena:

- Det blev en väldig diskussion kring avhandlingen, vilket bland annat ledde till att vi blev inbjudna till SMOK:s konferens i Norrköping. Många tvivlade på resultatet, medan andra höll med om att liknande problem finns i deras musikskolor.

GRATIS UTVECKLINGSPROGRAM

- Vår studie sätter fingret på en problematik. Något som berörda musikleärare sedan får ta ställning till om de vill göra något åt eller inte. Att till exempel börja jobba på gehör kräver mer av läraren. Att dessutom läsa aktuell forskning för att utveckla sin lärarroll är något som inte riktigt har värderats. Mycket på grund av musikleärarens speciella "ensamvargskaraktär", menar hon.

Men det största hotet mot musikundervisningen är inte att avslöjande forskning ibland rubbar lärarnas grundvalar, utan att för många elever slutar samtidigt som andra barn och ungdomar lär sig spela utan lärare. Därför kommer framtiden oundvikligen att ställa andra krav på musikleärarna.

När det handlar om musikleärarnas fortbildning skyller rektorerna ofta på dålig ekonomi. Men Anna-

"Det finns minst 15 olika studier som visar att det mest effektiva är att börja spela på gehör", säger Anna-Lena Rostvall. Foto: Stefan Andersson

Lena Rostvall har svar även på det:

- På vår hemsida (www.didaktikdesign.nu/musik) har vi lagt ut ett "utvecklingsprogram" i sju steg utifrån olika temaområden. Arbetet har bekostats av Vetenskapsrådet och kan alltså laddas ner gratis.

På detta sätt kan musikleärarna komma in i forskningsammanhang utan att behöva läsa långa avhandlingar. Tanken med programmet är att lärarna ska utgå från sin egen verksamhet, utan att forskarna lägger orden i munnen på dem.

SÄLLAR BORT DYSLEKTIKER

Det finns minst 15 olika studier som visar, att det mest effektiva är att börja spela på gehör. Det är då barnen lär sig lyssna och koppla ihop det tekniska spelet med hur musiken låter. För tidig notinlärning splittrar däremot uppmärksamheten och flödet i musiken.

- Barnen måste få den klingande förebilden först, menar hon. Och jag frågar:

Mycket kritik bar från andra håll i världen riktats mot den svenska läs- och skrivundervisningen, som lägger alldeles för stor vikt på ljudning och inlärning av separata bokstäver. Går det att likställa med vår traditionella musikundervisning?

- När du lär dig läsa kan du åtminstone redan tala. Men när det gäller musiken måste du både lära dig musikens språk, omsätta det i notläsning och sist men inte minst lära dig rörelsemönstren på ditt instrument, menar Anna-Lena.

- Att från denna utgångspunkt få till en känsla för musiken, borde i princip vara omöjligt. En sådan inlärningsmetod sällar bort många elever på ett tidigt stadium.

Dialogen mellan lärare och elev har, enligt studerna, dessutom helt saknats. Barnen behöver få svar på sina frågor om "varför" de måste göra så eller så. Även detta underlättar och effektiviserar lärandet.

Jo, den svenska musikexporten borde kunna bli en ännu större succé om de kommunala musikskolorna uppmuntrade eleverna till dialog, eget skapande och inläring via gehör. Tänk bara på alla dem som i onödan sällats bort.

Förhoppningsvis har deras vilja att musicera varit tillräckligt stark för att kunna hitta alternativa vägar. Ätminstone tills Anna-Lena Rostvalls mission har gått i uppfyllelse: Att visa på hur mötet mellan lärare och elever kan utvecklas så att lärandet och musicerandet blir lustfyllt och nyskapande för båda parter!

JONAS
NÄSLUND AB

specialist på träblås

www.jonnab.se

Blåsinstrument för proffs och amatör

Hyr eller köp. Stor sortering nytt och begagnat
Kvalificerade verkstäder

Öppet vard: 10 - 13, 14 - 18 Lörd: 11 - 14 Sommaröppet: 12 - 17

Wallingatan 35, 111 24 Stockholm • Tel träblås: 08-411 29 29 • Tel bleckblås: 08-411 62 62

BRASS
SPECIALISTEN

www.brass-spec.se

Ale Möller utlovar

SVÄNGA

på invigningen

- Text: Olof Wigren
Foto: Håkan Nordström-

Den europeiska ungdomsmusikfestivalen blir i mångt och mycket en mångkulturell, musikalisk mosaik. Fascinerande, spännande och bred i hela sitt upplägg.

Invigningskonserten på Limhamnsfältet i Malmö den 19 maj kommer att sätta sin prägel på hela festivalen. En konsert som sätts samman av världsmusikern och multiartisten Ale Möller.

*Han lovar en sak bestämt:
- Svänget är det viktigaste. Och det kommer att svänga rejält!*

Welcome to the 8th European Youth Music Festival
17-23 May 2004, Malmö-Köpenhamn

Smockan när Ale Möller i turnébussen på väg till Dalarna. Dit där han bodde under många år och skaffade sådan inspiration och gjorde så många intressanta, personliga möten.

- Att komma till Dalarna är alltid kul, säger han. Men det ska också bli roligt att få spela i Malmö på festivalen. I Malmö där jag är född och upp vuxen. Numera är jag inte där mer än enstaka tillfällen varje år så det här blir speciellt. Jag ser fram emot det mycket.

Ale Möller tar sitt eget band till Malmö och bygger på med musiker från hela världen. Tillsammans ska de skapa en intensiv, färgstark konsert som är tänkt - och alldeles säkert - kommer att engagera publiken starkt.

- Vi ska till exempel spela med Malmörapparen Timbuktu och på scenen tar vi också hjälp av den Europeiska Ungdomsorkestern. De är över hundra musiker från olika deltagarländer. De

och alla våra solister ska nog få publiken att ryckas med.

Musikalisk mångfald i kubik. Så vill Ale ha det. Möten mellan olika musikstilar. Möten mellan musiker från olika världar. En start på festivalen som tydligt visar vad det handlar om.

- Jag tycker det ska bli jättehäftigt. Hela den här festivalidén och tanken bakom den tilltalar mig oerhört mycket. Det är en ära att få vara en del av den men jag hade önskat att jag hade möjlighet att vara med under hela veckan. Nu ska vi ju vidare med bandet.

1 000 KONserter

Den europeiska ungdomsmusikfestivalen i Malmö och Köpenhamn är den största manifestationen för musik- och kulturskolor någonsin.

- Hela Limhamnsfältet kommer att förvandlas till en tältstad med mängder av aktiviteter hela tiden. Den kommer att heta "SWE-DAN" och där kan allt hända med musiken i centrum, säger Caroline Ulvsand, biträdande projektledare för festivalen.

Sammanlagt kommer cirka 7 000 ungdomar från hela Europa till festivalveckan i Öresund.

Drygt 1 000 konserter finns på programmet. Folkmusik, körer, pop, olika ensembler, jazz, storband... a 11 t!

Veckan avslutas med en stor konsert på Tivoli i Köpenhamn lördag 22 maj där bland andra Sigurd Barrett, Henrik Vagn Pedersen och stomp-gruppen Da Dunk ansvarar för underhållningen.

FÖRVÄNTANSFULLA UNGDOMAR

På festivalens egen hemsida - www.festival04.com - finns all tänkbar information. Även en välanvänd gästbok med inlägg från deltagare som kommer till Öresundsregionen. Förväntningar, hälsningar och förfrågningar i en salig blandning.

Rens från Nederländerna skriver till exempel:

"Vi har ett problem! Vi behöver en basist till vår konsert, gärna en tjej. Skicka ett mail om du är intresserad!"

En ung tjej från Estland skriver:

"Hur är det möjligt att 10 000 unga musiker kommer att kunna leva tillsammans under fem dagar på samma plats? Den stad jag bor i har 15 000 invånare och är det är inte den minsta staden i Estland..."

Och Trommeltier från Bocholt Ungdomssymfoniorkester skriver:

"Jag hoppas vi kan ha några fina jamsessions tillsammans för att rocka bland tälten!"

INGEN ALKOHOL OCH INGA DROGER

Men här finns också sådant som Festivalkommittén direkt gått in och bemött. Som det här inlägget från Tom:

"Hej allihopa! Jag hoppas vi kommer att dricka en massa alkohol!"

Det besvarades av Festivalkommittén

på följande sätt:

"Kanske har du inte fått information om det men festivalområdet ska vara fritt från alkohol och andra droger. Vi accepterar inte något drickande så du får ha kul utan alkohol."

Torkel från Schweiz förklarar att han tänker sälja droger billigt under festivalen. Festivalkommittén besvarar detta med att förklara att alla som påträffas med att sälja droger eller vara under påverkan av droger på Limhamnsfältet kommer att tas om hand av polis och skickas hem. Det gäller även ungdomar som dricker alkohol på området.

Fest, ja.

Men en fest utan alkohol och droger alltså.

”Hela Limhamnsfältet kommer att förvandlas till en tältstad”

Stort EMU-möte i Malmö i samband med festivalen

- Text Olof Wigren -

Det är fler än ungdomar som ser fram emot spännande möten i Malmö. I anslutning till den Europeiska Ungdomsmusikfestivalen genomför också den Europeiska Musikskoleunionen, EMU, sin generalförsamling.

EMU är en sammanslutning av nationella musikskoleorganisationer, där Sverige förstas representeras av SMOk. Tidigare hade Svenska Kommunförbundet den rollen. SMOk:s ordförande Per Sjöberg och kanslichefen Dag Krafft är de svenska EMU-delegaterna.

Målet för EMU är att främja musikutbildning, bidra till utbyte mellan elever, lärare och orkestrar samt att samordna information av olika slag mellan musik- och kulturskolorna över hela Europa.

Dag Krafft:

- EMU strävar dessutom efter att höja intresset bland myndigheter och publik vad det gäller musikutbildning, och att uppmuntra till amatör-

musicerande och till studier inom musikområdet. EMU ska också odla goda kontakter med bland andra viktiga organ som UNESCO och EU för att på så sätt lyfta fram kulturfrågorna.

Ordförande i EMU är holländaren Jan van Muilekom. Han innehar posten de närmaste fyra åren. Totalt är 22 länder anslutna till organisationen som funnits sedan 1973, där Sverige var ett av de första länder som gick med.

Att generalförsamlingen är förlagd till Malmö dagarna innan invigningen av ungdomsmusikfestivalen är helt enligt traditionen. Förra generalförsamlingen var förlagd till Schweiz 2002 i samband med festivalen det året.

- Ungern har nu lämnat in ansökan om att stå som värd för festivalen 2006. I så fall förläggs festivalcentrum till den kända musikstaden Keszthely.

EMU har haft hög prioritet på att utveckla en informativ hemsida på Internet. Den har både en gemensam del och en nationell del för respektive land.

- I den nationella delen finns intressanta beskrivningar av projekt som alla Europas musik- och kulturskolelärare och ledare på ett enkelt sätt ska kunna ta del av, säger Dag Krafft.

Adressen till EMU:s hemsida är www.musicschools-emu.net

Kroumatateens

vann SM för unga slagverksensembler

- Text: Olof Wigren -

Efter ABBA kom A-teens.

Nu har också den skickliga slagverksensemblen Kroumata fått en yngre uppföljare. Kroumatateens från Skövde vann SM för unga slagverksensembler i Stockholm. Av bara farten vann de sedan också Ung Kultur Möts på hemmaplan.

- Jag sa till ungdomarna innan SM att det viktiga inte var att vinna utan att lära. Segern var oväntad och gav massor av inspiration till eleverna, säger Paul Goobar, som leder Skövde slagverkensemble.

De unga slagverkarna repeterar en gång i veckan, 60 minuter, och vid behov lägger Paul Goobar in intensivdagar på helg.

- Det här är elever som känt varandra

i flera år och vi har spelat oss igenom allt ifrån elementära fjärdedelslåtar på åtta takter till lite mer avancerade stycken. Två av eleverna skriver egna och mycket bra alster så vi brukar varva mellan elevstycken och sådana jag anser vara utvecklande eller på annat vis intressanta.

EGET STYRE

I SM som arrangerades av SPIS - Slagverkspedagoger i Sverige - fick varje deltagande ensemble spela Christoffer Elghs specialkomposition Play Mobile över tre minuter. Därefter gavs fem minuter för ett valfritt stycke. Kroumatateens valde Orientexpressen, där Paul Goobar stått för huvudtemat och eleverna bidrog med resten. Ett vinnande koncept.

- Jag levererade helt enkelt en melodisk idé utifrån en påhittad orientalisk skala med en svängig rytmgrund som vi sedan gjorde ett stycke av.

- För mig som pedagog var vinsten i

tävlingen ett trevligt tecken på att jag arbetar i rätt riktning. För oss som grupp var det en fantastisk överraskning att få veta att vi faktiskt är så bra.

- Vi funderar nu på olika samarbetsformer och har för hösten dels ett projekt på gång med en slagverksensemble från Lidköpings musikskola. Jag har även en gammal dröm att på något vis göra något för slagverk och rörelse, säger Paul Goobar.

ÅKER TILL PITEA

Det finns även en uttalad målsättning att åka upp till Piteå och hälsa på Framnäs slagverksensemble.

- Vi hade dem här på besök i januari och fick då en inbjudan om att åka till dem, och den ska vi verkligen inte slarva bort. Slagverkshuset vid Framnäs folkhögskola är ett stycke svensk slagverksundervisningshistoria där många av dagens kända slagverkare har stått och svettats.

Paul Goobar vill att hans elever ska lära sig respektera och kunna ta till sig även rätt svårsmält musik. Sjänt som det finns mycket av om man spelar slagverk.

- Tyvärr har vi ännu aldrig spelat latinsk musik, det hänger mest på att jag är så förbaskat klassisk. Men i sommar ska jag åka på en kurs för kubansk spel så det finns hopp!

Framgången för Skövdes unga slagverkare värmer gott i en tid då det blåser kalla kulturvindar i nästan hela Skaraborg.

NEDLÄGGNINGSHOT

Gunnel Johansson är musikledare på Skövde musikskola. Hon förklarar:

- I Skövde ses musikskolan och hela kulturen som en god resurs för kommunen och det värmas om den. Vi har fått göra lite besparingar i budgeten men ingen har behövt gå.

- Musikskolan i vår grannkommun Karlsborg har det däremot inte lätt. Den hotas av nedläggning och en gemensam manifestation planeras den 5 juni. RUM, Riksförbundet Unga Musikanter, är initiativtagare och från Skövde kommer vi med fem ensemble. Våra lärare och elever känner mycket starkt i frågan och ser det som en naturlig och angelägen sak att delta.

Även Svenljunga musikskola är nedläggningshotad och i Herrljunga ska 40 elevplatser dras in, vilket motsvarar en 75-procentig tjänst.

- Nedläggningsviruset börjar bli riktigt farligt och ogenomtänkt, säger Gunnel Johansson.

Bagatell 4

ORKESTER/
KÖRSTOL
495:- (exkl moms)

Prova Bagatells sittriktiga orkester/körstol "Sittra". Finns nu med 3 olika fasta lutningar från 495 kr och en variant med steglös inställning av bakhöjden från 595 kr. Stapelbar, stoppad och klädd, hårdtestad med toppbetyg.

Bagatell musikprodukter

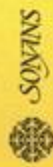
www.bagatell.se

mail@bagatell.se

Tel: 013-527 50. - fax: 013-527 52

Skräddarsydd SCHEMAHJÄLP för Musik- och Kulturskolor

Tag hjälp av datorn för schemaläggning och statistik
Mycket pedagogiskt och arbetsbesparande
Elevhanteringen förenklas för lärarna och expeditionen
Beställ gratis demo på CD av SonansMusik schemamall
Sonans - Box 3001 - 122 03 Enskede - sonans@telia.com

Kungliga Musikhögskolan bygger musikskolor i Indien

– Text: Nils Ågren Foto: Bo Tobiasso –

I ett treårigt projekt som stöds av Sida med 10,9 miljoner kronor ska musikundervisning erbjudas de fattigaste, med särskilt fokus på unga flickor och handikappade.

Kritiker har kallat projektet kulturimperialism, men både på Sida och Kungliga Musikhögskolan, KMH, är man noga med att påpeka att det här inte handlar om att tvinga på de indiska skolorna västerländsk musik.

– Det vi gör är att bygga upp två musikskolor i södra Indien. Projektet berör barn som egentligen inte har tillgång till musikutbildning, det är bland annat barnhemsbarn och blinda barn. Vi skickar ned lärare som utbildar musiklärare som finns på plats och huvudinriktningen är att bygga upp en kompetens hos lärarna så att musikskolorna fungerar självständigt därefter, säger Bo Tobiasson, lektor på KMH och projektledare för satsningen i Indien.

LYCKADE PROJEKT

Rektorn för KMH, Gunilla von Bahr, berättar om liknande projekt som varit lyckade i bland annat Vietnam och på Balkan.

– I Bosnien startade vi med ett projekt på två år men har nu hållit på i fem för att det fungerat så bra. I Indien går vi in med personal och kunskap, bland annat i gruppedagogik. Vi hoppas kunna bidra till en bra aktivitet för barn och ungdomar som annars inte har möjligheten att glädjas åt att kunna skapa musik tillsammans.

LÄRA AV VARANDRA

– Vi har förstås väldigt mycket att lära av Indien och deras fantastiska musik, men vi får inte bli hemmablinda och tro att vi inte kan lära dem något också. Samtidigt ska man veta att Indien har bett oss om hjälp och vi möter en väldig mottagarvilja, säger Gunilla von Bahr.

Världens största filmindustri finns i Indien och den använder sig av både traditionell indisk musik och den västerländska symfoniska orkesterapparaten. Filmindustrin efterfrågar ständigt nya musiker och en satsning på undervisning i västerländsk musik på grundskolenivå kan därför bidra till att några av dessa skolbarn får en framtid som yrkesmusiker.

SJÄLVKÄNSLA OCH FRAMTIDSTRO

– Vårt uppdrag är främst fattigdoms- och rättighetsperspektiv, säger Lena Johansson, chef för Sidas enhet för kultur och medier. Då kan man kanske ställa sig frågan vad kultursamarbete har med fattigdom att göra, men fattigdomsbekämpning är inte bara bröd och tillväxt, det ska ske på alla plan.

– Vi har direkta exempel från projektet Music Crossroads som vi har i södra Afrika på hur ungdomar som deltar och arbetar med musik frigör sin kapacitet och kreativitet. Ett stort antal ungdomar stärker sin identitet och tro på sin egen kapacitet.

Sidas och Kungliga Musikhögskolans projekt riktar sig främst till barn som normalt inte har tillgång till musikutbildning, med särskilt fokus på unga flickor och handikappade.

Att syssla med musik har en effekt på människors liv så att de går vidare, stärkta med tro på både framtiden och sig själva. Därför tyckte vi att det här projektet kändes väldigt rätt.

Är musiken en allemansrätt?

SMFF – Musikförläggarnas intresseorganisation arbetar för musikförläggarens och upphovsmännens gemensamma intressen med att öka kunskaperna om upphovsrätten och respekten för de upphovsrättsliga reglerna. SMFF informerar om upphovsrätt och

musikförläggarens verksamhet samt är ett forum för musikförläggarens diskussioner. SMFF ger ut nyhetsbladet Notisen. Vill du prenumerera på den? Vi svarar gärna på dina frågor om upphovsrätt. Kontakta oss!

SVENSKA MUSIKFÖRLÄGGAREFÖRENINGEN

Svenska Musikförläggareföreningen upa SMFF (Swedish Music Publishers Association)
Box 27327 • 102 54 Stockholm • Tel 08 783 88 00 • www.smff.se

Stor körfestival

I HELSINGBORG

- Text Stefan Franzén -

Körer från Colombia, Kenya, Ukraina och Georgien, ja från hela världen deltar i en stor körfestival runt om Helsingborg i maj. En festival som arrangeras för första gången och som bjuder på spännande tävlingar och konserter

Körfestivalen hålls 19-23 på konserthuset, Mariakyrkan och Dunkers Kulturhus. Det bjuds även på körsång i det fria, bland annat på Fredriksdal, Sofiero och Norra Hamnen. Dessutom sjungs det på gator och torg.

- Vi planerar för att festivalen skall bli årligen återkommande, eller åtminstone vartannat år. Gensvaret har varit stort, mer än 25 000 sångare från 20 länder

har anmält sig, berättar Christian Ljunggren, övergripande projektledare för evenemanget.

Festivalen är förutom en mötesplats för sångare från hela världen även en tävling där en jury utser en vinnare bland internationella och svenska körer. Jurymedlemmar är också influgna från hela världen. Någon kommer från Venezuela, en annan från USA och en tredje från Kina.

Bakom festivalen står Toner för miljoner och Föreningssparbanken i samarbete med Musica Mundi. Arrangörer är körcentrum/Rikskonserter, Förderevinterkultur och Helsingborgs Stad. Dessutom är Eric Ericson festivalens officiella beskyddare.

Deltagande körer sjunger inte bara i Helsingborg utan ger även konserter runt om i Skåne. Deltar gör även Helsingborgs symfoniorkester med kör.

Delightful Music

Notbutik

- med 1000-tals noter för Klassik musik & Folkmusik -
- Noter för alla typer av instrument, sång, kör m.m... -

beställn.frågor via tele, e-mail: 08 - 661 32 12 /
concerto56@yahoo.com

RUM-akademien

Lärofortbildning RUM-akademiens Elstråkkurs

Du som vill utveckla din undervisning och pröva ett nytt koncept för dina elever. Electric Fiddlers ger kvalificerad handledning där du får bekanta dig med instrumentens o begränsade ljudmöjligheter dessutom provspela i vår demoanläggning.

Kursen avslutas med en offentlig konsert tillsammans med Electric Fiddlers i konserthallen, Metropol.

Datum: 24-25 september

Plats: Metropol i Hultsfred

Kursledare: Electric Fiddlers

Kursavgift: 1 500 kronor.

Sista anmälningdag: 1 september

För mer information och anmälan:

RUM:s kansli 013-14 74 75 eller
www.rum.se

Läs mer om gruppen Electric Fiddlers på www.electricfiddlers.nu

Varmt välkommen till KMHs Pedagogdagar 1-3 november 2004

För alla musklärare, oavsett skolform! Tre dagar med parallella seminarier och workshops!

Årets teman:

Rösten · Instrumentet · Gruppen

Kom och träffa Gunnel Mauritzon, Rolf Lindblom, Filip Kvissberg, Sven Ahlbäck, Cecilia Rydinger Alin och många många fler.

Gå på masterclasses.

Se hela schemat på
www.kmh.se
Boka dina seminarier på
pedagogdagar@kmh.se eller
fax 08-667 71 58

850:- för alla dagar! Exklusive moms

Registrering måndag 1 november 11.30 Avslutning onsdag 3 november 13.00

För mer information och anmälan:
pedagogdagar@kmh.se, 08-16 1855, 08-16 1884 KMH Förlaget, Box 27711, 11591 Stockholm

Nyhet

ON THE ROAD
TO PARADISE

- a journey through
modern Swedish
coral music with Lars
Edlund, Eric Ericson,
Ingvar Lidholm and
Bo Wallner

av

Ingrid Leibbrandt

KMH FÖRLAGET
EN VERKSAMHET
INOM
ACADEMUS AB

KMH
FÖRLAGET

ACADEMUS AB
Frescati Högsgård 168, 104 05 Stockholm

Här leds mellanorkestern i Värmdö musikskola av Anders Söderkvist. På bilden syns också lärarna Peter Martens, flöjt och Håkan Lundb, sax.

VILAR PÅ TRE BEN

Den framtida kulturskolan kommer att erbjuda musik, dans och drama/teater. Modellen kring musikskolans utveckling till kulturskola som Arne Almroth beskriver, vilar organisatoriskt på tre ben.

– Först föreslår vi en obligatorisk verksamhet i grundskolans årskurser 1-3. Den frivilliga ämnesundervisningen med instrument kommer att förtgå som idag, förutom att vi tillför dans och drama/teater. Dessutom planerar vi att dessutom arbeta med uppdragsverksamhet i grundskolan, berättar Arne.

Formerna kring samarbetet med grundskolan, tänker sig Arne Almroth i termer av att ett "kulturteam" ambulerar mellan skolorna och arbetar med olika kulturprojekt och särskilda temaarbeten i kortare och längre perioder.

UTVECKLAR MUSIKKURS

Ännu en nyhet på skolan blir kursen i musikproduktion som planeras till hösten.

– Ja, det är en ganska enkel idé. Vi skapar verksamhet av de resurser vi redan har här på skolan och gör en kurs som består i att eleverna får möjlighet att öka sina kunskaper kring inspelningsteknik, olika musikdatorprogram men också om andra

Olivia och Ingrid har spelat valthorn två år i Mellanorkestern.

Peter Martens, flöjtlärare, berättar om en längre tid av oro bland lärarna kring förslaget om att bli kulturskola. "Idag vet vi mer hur det ska bli och det känns bättre nu", säger han.

villkor kring musikproduktion, som exempelvis musikjuridik, upphovsrättsfrågor och så vidare, berättar Arne Almroth.

AKTIV VERKSAMHET UTÅT

Värmdö musikskola har ett tjugotal lärare som erbjuder undervisning i många instrumentgrupper, från sång och teaterkör till musikdata och steelpan. Lokaler är väl tillrättalagda för musikundervisning och byggdes för musikskolan så sent som för sex år sedan. Den stora orkester och ensembleverksamheten präglar skolan och särskilt att notera är Wermdö Brass som idag består av cirka 60 ungdomar i åldrarna 15-25 år. Orkestern har vunnit en mängd tävlingar och turnerar flitigt över hela världen. Antal deltagare i orkestern har under alla år varit högt men även här märker man mer och mer av det vikande intresset för vissa blåsinstrument.

Håll tempot uppe...
...kom i stämning!

SEIKO

generalagent
javi|musik
Box 5138, S-426 06 VÄSTRA FRÖLUNDA, SWEDEN
tel | 031|69 31 30

Jurist från Dalarna leder Länsmusikens nya samarbetsråd

- Text Olof Wigren -

Ett nytt organ för samarbete mellan de olika huvudmännen inom regional musikverksamhet har bildats - Länsmusikens Samarbetsråd.

- Vi ska tillvarata länsmusikens gemensamma intressen och vara ett forum för utbyte av erfarenheter, säger Ann-Christine Östlund Bäckehag, ordförande och jurist till professionen.

Bakgrunden till att Länsmusikens Samarbetsråd skapats är att det behövs ett organ som kan driva viktiga kulturfrågor för länsmusikerna, skapa samsyn i den regionala kulturpolitiken och upprätta samverkan mellan länen - så att invånarna ska ges bättre förutsättningar att få tillgång till länsmusikverksamheten.

I dag får de 21 olika länsmusikorganisationerna tillsammans ett statligt stöd på 195 miljoner kronor och tillhör landets största arbetsgivare för kompositörer, artister och musiker. De producerar cirka 12 500 konserter för över 1,5 miljoner människor årligen.

- Det finns mycket att göra för att gemensamt kunna driva frågor på riksnivå och förbättra chanserna att nå uppsatta

mål, säger Ann-Christine Östlund Bäckehag.

Hon är 36 år och ordförande i Musik i Dalarna. Dessutom ansvarig politiker för kulturfrågor på landstinget i Dalarna.

- Jag jobbar som jurist men har alltid haft sång och musik som mitt stora fritidsintresse, berättar hon.

Vilka är de viktigaste och mest aktuella frågorna för det nya samarbetsrådet?

- Pensionsfrågan, där staten förändrat förutsättningarna för pensionerna på kultursidan. Vi får en ökad arbetsbrist om inte detta kompenseras. Kulturrådets förslag på neddragningar och omfördelning av verksamhetsbidraget är en annan angelägen fråga. Den kan leda till att stora delar av landet skulle komma att sakna professionella musiker.

- Vi vill också tydliggöra basbehov, förväntningar, krav och gemensamma nämnare i en fördjupad dialog med Kulturrådet från de olika regionerna i samklang med kulturpolitiken. Länsmusikerna måste visa på vilken omfattande verksamhet som bedrivs samtidigt som vi tydligt pekar på möjligheterna.

- Hur kan Länsmusikerna utveckla och förstärka samarbetet med musik- och kulturskolorna för att främja barn och ungdomars eget musicerande? Också detta är angeläget för oss att ta reda på, säger Ann-Christine Östlund Bäckehag.

Ann-Christine Östlund Bäckehag, kulturpolitiker från Dalarna, är ordförande i det nybildade Länsmusikens Samarbetsråd.

Styrelsen för Länsmusikens Samarbetsråd består, förutom av ordförande Ann-Christine Östlund Bäckehag, av Sune Israelsson, Västmanlandsmusiken, Ann-Marie Brodén, Musik i Halland, Ove Gerth, Musik i Väst, och Magnus Eriksson, Länsmusikerna i Stockholm.

Bagatell 7

Flygel- och pianomedar

Passar till alla pianon och flyglar. Kullagrade dubbelhjul av hög kvalitet. Mycket enkelt att montera för den som är lite häändig (bruksanvisning medföljer). Instrumenten kan sedan lätt flyttas av en enda person.

Pris: 1495 kr till en flygel (exkl. moms)

Pris: 595 kr till ett piano (exkl. moms)

Bagatell musikprodukter

www.bagatell.se

mail@bagatell.se

Tel: 013-527 50, - fax: 013-527 52

PLAY

UNG OCH SPELGALEN?

Sök till:

Äggr

Folkmusikensemble

Väsus

Västra Götalands
Ungdomssymfoniker

WWO

World Wide Orchestra

Sommarblås

Blåsorkester

www.miv.se

PAUSE

HES OCH HÅGLÖS?

Rösträtt

Röstvård för trötta lärarröster
Kurser under september och oktober 2004

Musik/bild/drama/dans

Fortbildning och inspiration för
kulturskollärare
1-2 november 2004

www.miv.se

Street-dansaren från Ishavet

– Text: John Erling Utsi. Foto: Marit Baer –

Ingá Påve har bråttom när hon kommer till intervjun. I morgon har de prov och hon har en del kvar att plugga. Ingås föräldrar och syskon bor vid den norska ishavs-kusten i Ráigeája vid byn Iggáldas. Hon har valt att plugga i Kiruna där det finns ett gymnasieprogram för dans och drama. Något liknande finns inte i hennes hemkommun. Och hennes hem är inte precis i närheten.

– Balett och streetdance är nog roligast, men all dans är kul, detta att röra sig till musik, säger hon.

För hennes samiska kompisar är det inte något märkligt att hon kommer från Norge, men för de svenska skolkamraterna är det ovanligt. Dans är både en del i skolan och Ingås stora fritidsintresse.

– Jag kommer att dansa så länge jag orkar och det är kul. Som professionell dansare har man en väldigt kort karriär, så jag tänker nog hellre satsa på något inom teater.

Förutom dans är jojken ett stort intresse.

– Det började med att jag var med i en samisk dansgrupp. Min danslärare ville att jag skulle jojka till en dans för min kompis och jag fick hjälp att börja. Sedan tog jag upp mina förfäders jojksamtidigt som jag gick kurser. Jag har mycket kvar att lära inom jojken. Det är nog så att man lär sig hela livet, man blir klokare och klokare.

Det var inte bara dansen och skolan

som gjorde att hon valde att studera i Kiruna.

– Hemma håller det samiska språket på att försvinna, de unga talar bara norska.

Eftersom hennes mor kommer från Soppero, som bara är 13 mil från Kiruna, har hon kusiner i närheten. Hon trivs i Kiruna. Här finns många same-ungdomar.

– Vi träffas ofta, och strax innan jul bildade vi ungdomsföreningen Searvås, den lilla föreningen.

I föreningen ska de arbeta med olika arrangemang som gör att samiska ungdomar kan träffas, inte bara i Kiruna utan över hela Sápmi.

På frågan om vem som är same har hon sin egen definition.

– Om du själv känner att du är same så är du det. Det har med den inre känslan att göra, inte med vilket blod man har. Språket är ju en del, men det är varje människas eget val att bestämma detta.

Jojken – ett sätt att minnas

Många hävdar att jojken är en av de äldsta musikformerna i Europa. Men under århundradena har den inte alltid varit uppskattad av dem som haft makten. Den dansk-norske kungen Christian IV lät 1609 meddela att de som utövade så kallade samiska trolldomskonster, till vilket jojken räknades, skulle dömas till döden.

Under många århundraden har jojken levt ett undanskymt liv. De senaste årtiondena har dock jojken fått ett uppsving och många unga samer har börjat bli medvetna om sin egen kultur. Intresset för andra minoritetsfolks musik runt om i världen har säkert också hjälpt till. Det finns i dag både samer och icke-samer som nytolkar jojken och skapar ny modern musik. Sångerskan Mari Boine är en av de mest kända.

I jojken är melodi och text inlådade i varandra. Man jojkar inte om något, utan man jojkar något. Det kan vara ett fjäll, ett djur eller en person. Jojken kan också beskriva en känslöstämning, att man är glad eller ledsen. Liksom i det samiska språket finns många dialekter inom jojken beroende på varifrån jojkaren kommer.

Samerna har en egen årlig melodifestival i Kautokeino.

FAKTA

Namn: OarbbesPierLásse
LássePieraHartvigIngáÁnte
Nils-DuommáEdithIngá-
Elisá Ingá Elisá Påve

Ålder: 17 år

Bor i: Ráigeája, Ikkaldas,
Porsanger

Det bästa med att vara
same: Det är väldigt speciellt
att vara ett ursprungsfolk.
Man är speciell.

Artikeln kommer ur tidningen Same, same but different som gövs ut av jordbruksdepartementet och kan beställas via: rk@strd.se, fax 08-449 88 11 eller tel 08-449 89 50. Beställningsnummer Jo 04.003

Notkopieringen hotar förlagen

Kära kollega!

Många av oss fick ett paket från NOTPOSTEN i december med reklam, beställningskort, notpapper etc. samt information om hur man på ett enkelt sätt kan hjälpa elever att köpa noter om det inte finns en notaffär i närheten.

Vi fick också ett trevligt brev där Janne Lundkvist berättar om notkopieringens nackdelar, till exempel att man genom mycket kopiering från olika böcker hjälper till att ta död på både musikförlag och notaffärer.

1970 fanns ett 30-tal musikförlag i Sverige som gav ut noter – i dag finns ett tiotal kvar.

På sikt blir det inga nya utgåvor eller omtryck av litteratur för den lite mera avancerade musikanten. Musikförlagen vågar inte.

Det som kommer att finnas är "kopia på kopia" och noter nertagna från Internet.

Eftersom att jag har gett ut flera pia-

noböcker i olika svårighetsgrader är jag personligt involverad, men jag hoppas att det inte bara är jag som kommer att sakna Tema Tangent-böckerna, Tema Ackord och liknande litteratur som undervisningsmaterial.

Överdriven kopiering har blivit en ond cirkel tycker jag och många med mig.

Lösbladssystemet (kopiering) bör vara en nödlösning och inte ett undervisningssystem.

Tidigare, innan kopieringshysterin började, ingick det i lärarens uppgift att ge råd och tips om lämplig litteratur. Är det för besvärligt och har vi för bråttom för att hinna med det i dagens samhälle?

Inte kan det handla om pengar? Dagens barnkammare ser mest ut som en leksaksbutik och dagens ungdom lägger ner stora summor på olika TV-spel, skivor, kläder etc.

Det kan aldrig vara fel att ha med sig några bra spelböcker som minne från sina musikstudier.

Läraren bör för elevens bästa och för att uppnå ett bra resultat ha rätt att vara med att bestämma vilka stycken som ska spelas. Som gammal lärare vet jag att det smärta när en elev tappar intresset och vill sluta, men det får inte bli anledning till att man av rädsla för att mista elever låter eleven styra undervisningen.

Det ger fel signaler och resultatet blir

sällan bra, alla vill ju gå framåt och bli bättre.

Ase Söderqvist-Spering

”1970 fanns ett 30-tal musikförlag i Sverige som gav ut noter – i dag finns ett tiotal kvar”

Bagatell 6

2 000:-

(exkl moms)

GASPALLEN standard

Sluta skriva!

Pianostolen med dubbla gasfjädrar höjer och sänker stolen som vilken kontorsstol som helst. Stabil stryktålig stålkonstruktion med stoppad sits.

Nyhet: GASPALLEN ERGO 2500:- (exkl moms)

Bagatell musikprodukter

www.bagatell.se

mail@bagatell.se

Tel: 013-527 50, - fax: 013-527 52

Hyr blås hos **MUSICA** blåsexperten ab

Hyr kvalitet - Hyr Yamaha

Hyr ditt blåsinstrument hos oss!
Välj mellan nytt och begagnat. Vi bjuder på 4 resp. 8 månaders inbetald hyra vid köp.

Hanson-uppstickaren på klarinettsidan!

Denna suveräna skolkларinett levereras med smart ryggsäcksväska, två päron (ett kortare), röretui inkl. 2 rörblad, BG-ligatur, svabb och sist men inte minst ett Vandoren-munstycke. Allt detta för 3.995:-.

Tel. 0491-120 40, Fax 0491-771 88 www.musica-blasexperten.se

Vi erbjuder musikskolor och elever **BLÄSINSTRUMENT AV BÄSTA KVALITÉ**

Egen import av:
Miyazawa-flöjter
Murnatsu-flöjter
Trevor J James-flöjter
Hammig-flöjter
Toptone-saxofoner
Knopfhorn
Dessutom fullt sortiment av Yamaha blås
Välsorterat med blockflöjter

Vi har ett stort urval av tillbehör och en välutrustad reparationsverkstad.

Ring 08-660 54 50 när du behöver experthjälp!

PORST MUSIK AB
Bränkyrkagatan 48, 118 22 Stockholm
www.porstmusik.se
email: info@porstmusik.se

Terje tror på framtiden —trots nedläggning

Text: Stefan Franzén

*Karlsborgs kommun
behöver spara pengar.*

*Därför läggs
musikskolan ner.*

— Vi ger oss inte.

Istället har vi presenterat ett förslag för kommunen där de får en bättre produkt till en billigare peng, säger musikledaren Terje Dalene.

Den kommunala musikskolan i Karlsborg försvinner. Men den kan ändå komma att finnas kvar. Det är kontentan av det resonemang som förs i Karlsborg. Kommunen behöver spara pengar och har då valt att lägga ner kul-

tur- och musikskolan. Personalen är uppsagd och den 16 augusti är deras sista arbetsdag. Musikskolan bedrivs terminen ut med minsta möjliga resurser. Det finns inte ens utrymme till att köpa plektrum!

Men det finns en ljusning i horisonten. Ett förslag har lämnats till politikerna från personalen och musikskolans föräldraförening där man erbjuder sig att ta över driften.

— Vi har föreslagit att vi behöver ett kommunalt bidrag på 600 000 kronor plus att vi hyr instrument och lokaler för en krona per år. Är det sedan så att kommunen i framtiden återigen vill bli huvudman löser man det smidigt genom att inte ha någon business oss emellan, säger musikledaren Terje Dalene.

UTE I SISTA STUND

Lärare, personal och föräldrar svävar än så länge i ovisshet om framtiden. Politikerna fattar det avgörande beslutet i mit-

ten av maj och innan dess kan skolan inte gå ut med anmälningslistor eftersom ingen vet om det blir någon verksamhet eller inte.

” Jag känner att vi kommer att kunna erbjuda en bättre produkt till en billigare peng ”

— Vi befinner oss i tolfte timmen. Politikerna vet nog inte hur bråttom det är. Vi har dock vissa signaler från politikerna i barn- och utbildningsnämnden om att de gillar vårt koncept.

Terje låter sig inte nedslås av det bistra läget. Han ser snarare en fördel i att inte tillhöra kommunen.

— Skulle man driva ett företag som

Magasinet

Evabritt Gratte och
Jan-Erik Sahlberg

Magasinet består av instrumentalskolorna **FIOLMAGASINET** och **PIANOMAGASINET** med en varierad och aptitlig repertoar.

Stor vikt läggs vid gehörspelet, men spel efter noter är lika viktigt. Skapande och improvisation är andra viktiga hörnstenar.

Från de olika kapitlen går man in i **SPELMAGASINET** — en kammarmusikskola med flexibla arrangemang för två eller flera elever.

Enkla ostinatton, sång, improvisation och melodispel möjliggör en mängd former, där eleverna själva är medskapande.

Samtliga magasin hänger ihop, men kan också användas var för sig.

Beställ
MAGASINET
på
www.gehrmans.se

GEHRMANS
MUSIKFÖRLAG

Box 6005, 102 31 Stockholm • www.gehrmans.se
order: 08-610 06 10 • fax: 08-610 06 26

kommunen drivs hade det gått i konkurs direkt. Man tittar inte på det som är ekonomiskt mest fördelaktigt. Jag känner att vi kommer att kunna erbjuda en bättre produkt till en billigare peng.

SAMARBETE MED FÖRETAG

För att få verksamheten att gå runt räknar Terje med att ytterligare 200 000 kronor behövs. Pengarna skall komma in från elevavgifter, instrumentuthyrning samt konserter och samarbete med företagarna. En tjänst dras även ner till halvtid plus att Terje själv till en början minskar ner på sin tjänst.

Ni blir lite av en idrottsförening som jagar sponsorer för att finansiera verksamheten?

– Nej, den parallellen skall inte dras. Vi har pratat med företagarna och de är mycket positiva till vår idé. Vi planerar att inleda ett samarbete där vi erbjuder våra tjänster vid exempelvis kick-offer. Företagen kan komma till oss och lära sig spela rock istället för att bege sig ut i skogen.

– Barn- och ungdomar är naturligtvis viktiga men vuxna lyssnar på vuxna och det är de som har makten.

Vad är det ni planerar?

– Till exempel tänker vi starta en kör för dem som inte kan sjunga. Vi tänker oss även drop-in-körer, det är en stor succé i Göteborg bland annat. Vi har i övrigt fått mycket stöd av Tingsryd och Storuman som drabbats av samma dilemma som oss men löst det på ett mycket bra sätt.

KÄNNER FOLKETS STÖD

Om det nu inte blir något positivt besked för er. Vad händer då med eleverna? Kan de söka sig någon annanstans?

– Nej, det är helt kört. Att söka sig till någon annan kommun är svårt då de har fullt upp med sina egna. Alternativet är att ta privatlektioner men det kostar 200-250 kronor timmen.

Folket i Karlsborg stödjer musikskolan.

– Vi känner att vi har stöd. Och utan den support jag har fått från alla håll hade jag inte gett mig in i detta.

Om det sedan räcker återstår att se.

SAMI är en intresseorganisation för artister och musiker i Sverige.

SAMI ska tillvarata och främja artisternas och musikernas rättigheter och ekonomiska intressen inom ramen för svensk och internationell upphovsrättslagstiftning. Vi har ett nära samarbete med systerorganisationer internationellt och bevakar därmed även utländska artisters intressen.

Musiken berikar!

Vi vill att så många som möjligt ska få njuta av inspelad musik. Men om artister och musiker inte får någon ersättning så minskar utbudet. Med SAMI:s ersättning kan fler artister och musiker överleva på sina yrken.

SAMI - en av de drivande aktörerna i kulturlivet.

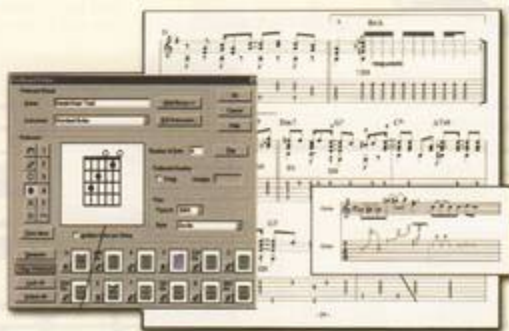
Som en naturlig del i vår verksamhet ingår också att främja ett framgångsrikt svenskt kulturliv genom att t ex erbjuda artister replokaler och inspelningsstudios eller på andra sätt stödja unga lovande musiker och artisters utveckling. SAMI driver Nalen i Stockholm, Storan i Göteborg och Digfi.

Svenska Artisters och Musikers Intresseorganisation
www.sami.se

FinaleGuitar

Finale Guitar är ett notskrivningsprogram som har funktioner för att notera alla typer av instrument inklusive stränginstrument på ett professionellt sätt, med ett lyckat resultat varje gång. Du kan skriva partitur innehållande ända upp till 32 instrument. Finale Guitar är ett av de mest flexibla programmen för notskrift på marknaden. Det medföljer även svensk bruksanvisning!

SWEDEN MIDI MUSIC AB

Tel. 08-80 68 88

Pris inkl. moms: 2.150:-

info@swedenmidimusic.com

Ny forskning:

Barn som musicerar ökar möjligheterna att bli kloka

- Text: Olof Wigren -

Ökad intelligens kan ha ett samband med flitigt musicerande. Det visar ny forskning, bland annat av en grupp forskare vid universitetet i den tyska staden Heidelberg.

Hos barn som spelar instrument ofta växer vissa hjärncentra mer, och längre upp i åldrarna, än hos dem som inte utövar musik.

Vad olika forskare kommit fram till är att en musikaliskt begåvad hjärna är van vid komplexa handlingar. Musicerande kräver att hjärnans specialiserade centra måste kunna kommunicera bra sinsemellan.

Ta bara detta med att läsa noter och överföra det inlästa till musik. Det innebär blixtnabb omsättning från informa-

tion till komplicerade rörelser med fingrarna. Öronen ska dessutom fungera som ett kontrollorgan att det utförs korrekt. Utantillinläring är också viktig.

Den som spelar musik involverar minst sex områden i hjärnan: hjärnbryggan uppfattar ljuden; hörselcentrum kombinerar tonerna till musik; hjärnbalken sänder signaler fram och tillbaka mellan hjärnhalvorna; det limbiska systemet har en igenkännande funktion; pannloben framkallar känslor och hjässloben förenar intrycken till en helhet.

Sammantaget en intensiv aktivitet – som får hjärnan att utvecklas längre än hos de människor som inte spelar instrument ofta. Det är i alla fall vad forskarna tror.

FÖRBÄTTRAR INTELLIGENSEN

En hjärna slutar normalt sett att utvecklas efter nioårsåldern. Men hos dem som spelat instrument flitigt sedan barnsben anses nu hjärnan kunna växa och bli större även efter denna ålder.

Detta är en slutsats som dragits efter

omfattande tester. Bland annat genom att scanna hjärnan hos olika försökspersoner med olika musikalisk bakgrund, och genom mätningar av olika funktioner med hjälp av avancerad teknik.

Resultaten visar att musik förbättrar vår intelligens på flera olika sätt. Det är sedan tidigare konstaterat att de flesta spädbarn föds musikaliska. Denna medfödda förmåga kan stimuleras genom aktivt musicerande.

Övning ger inte bara musikalisk färdighet, övning gör också att hjärnan blir större och fölaktligen kan utveckla en högre intelligens även på andra plan. Både motoriken och minnet förbättras.

LÄTTARE ATT LÄRA

Musikaliska personer har en förmåga att låta information flöda fritt, medan personer utan musikalisk förmåga bromsar informationsflödet genom hjärnbalken. Barn som flitigt övar på instrument tycks också ha lättare än andra för att lära sig läsa och stava. Detsamma gäller språklig formulering.

Ett omfattande försök med tioåringar av den tyska neurobiologen Marianne Hassler visar på ett direkt samband mellan barnens musikaliska förmåga och deras generella intelligens. Att ge sitt barn ett instrument och uppmuntra till musicerande är alltså mer än en källa till förmodad glädje och gemenskap med andra. Det kan också göra det klokare.

Källa: Illustrerad Vetenskap nr 7/2004.

Unik chans att uppträda i Globen:

Sök till Försvarmusikcentrums sommarmusikskola för ungdom!

Ett 80-tal ungdomar i åldern 14-19 år inbjuds att under professionell ledning delta i Försvarmusikcentrums sommarmusikskola 2004 i Strängnäs vid Mälaren. Kursen innehåller två konserter tillsammans med Arméns Musikkår, vars soldater medverkar som instruktörer. Konserterna äger rum på Västervikstorget i Strängnäs och på Stortorget i Stockholm. Dessutom - OBS! - kommer deltagarna i sommarmusikskolan detta år att vara med i Swedish Military Tattoo i Globen, med genrep och två föreställningar 9-11 september! Musikchef är musikdirektör Lars-Gunnar Björklund. Adm. ledare löjtnant Lennart Rahmberg. Högt kvalificerad utbildning varvas med lättsam avkoppling och gott kamratskap. För mer information eller beställning av ansökningsblankett:

Tid:
10/8-15/8 2004
Plats:
Strängnäs
Förläggning:
Försvarmusikcentrum
Kursavgift:
1500 kr, inkluderar kost, logi
samt kursmaterial
Sista ansökningsdag:
24/5
Besked skickas ut före 10/6

Kontakta oss gärna på
Försvarmusikcentrum. Tel.
musikchef:
070-594 36 24.
Tel. infochef:
0152-287 17.
Blanketten hämtas på hemsidan
www.fomusc.mil.se eller via
telefon-beställning.

Ansökan skickas eller faxas till:
FöMusC,
645 83 Strängnäs
Tel: 0152-287 11 (exp.)
Fax: 0152-287 13

FÖRSVARSMAKTEN
FÖRSVARMUSIKCENTRUM

Bagatell 3

KLAVERNÖTSTÄLL

"Nothajen" slukar alla dina notblad,
böcker och pärmar. Köp 4 betala för 3.

Bagatell musikprodukter

www.bagatell.se

mail@bagatell.se

Tel: 013-527 50. - fax: 013-527 52

Kompositören, musikern, och producenten Håkan Lidbo anser att den alternativa musiken måste finnas för att unga människor ska kunna finna sin identitet. Han tror också att dagens kommersiella musikbransch håller på att gräva sin egen grav.

Fame Factory farligt och fördummande

- Text: Nils Ågren Foto: Bengt Ahlm -

Bagatell 5

AKUSTIKSKÄRMAR

Skydda elevernas hörsel med vårt mycket flexibla plexiglassystem för Slagverk, Brass, förstärkta El-instrument m fl. Prisex: skärm 130 x 120 med stativ på hjul 1950,- (exkl moms)

Bagatell musikprodukter

www.bagatell.se

mail@bagatell.se

Tel: 013-527 50, - fax: 013-527 52

Han tycker inte alls om Melodifestivalen, men ställde ändå upp med en låt i år. Han anser att Bert Karlsson är en av de största kulturskurkarna som finns, och han tror att skivbolagen är på väg att försvinna. Kompositören och producenten Håkan Lidbo anser till och med att det bästa som kunde hända vore om folk slutade köpa skivor.

Håkan Lidbos discografi innehåller mer än 150 plattor och spänner över många olika musikstilar. Han har också gjort musik för reklam, tv, film, datorspel och till och med balett. Men han ser samti-

digt den kommersiella musikindustrin som ett hot mot musiken. Ändå ställde han upp med en låt i årets melodifestival - "Trendy discoteque", som framfördes av tjejrion Pay TV.

- Jag fick en fråga om att Melodifestivalen sökte den typ av musik som jag gör så jag skickade in en låt och trodde ärligt inte att den skulle komma med, berättar Håkan Lidbo. Faktum är att jag inte alls tycker om Melodifestivalen. Den tillhör en musikindustri som spekulerar i folks bristande intresse och gör musiken enklare och dummare än den borde vara.

BRANSCHEN TÄNKER KORTSIKTIGT

Lidbo tycker att det känns som om starka krafter försöker smyga in dansbandskulturen i resten av musiken, och i media. Han anser också att utvecklingen av mainstream-musiken, där han nämner Fame Factory som exempel, bidragit till att det i princip är omöjligt för musiker att få ett skivkontrakt idag.

- Man hittar en artist som är snygg, sedan tar man en låtskrivare som inte får äran för vad han eller hon gjort. Det är att tänka otroligt kortsiktigt. Mycket av musiken är omstöpt dansbandsmusik, det är snyggt, tillrättalagt, polerat och skarvlöst. Det är inte längre viktigt att artisten skriver själv, och det är farligare än man kan tro.

FÖRDUMNING OCH FÖRYTTLIGANDE

Som musikbranschens stora bov pekar Håkan Lidbo ut Bert Karlsson.

- Det är ingen som idag pratar om att Bert var ledare för ett främlingsfientligt parti, och mig veterligt har han ännu inte tagit avstånd från dessa åsikter. Det hoppar grodor ur munnen på honom hela tiden, som man kanske kan skratta åt. Men det är allvarigare än man tror.

- Det finns också en väldig flathet i media. Kollar man löpsedlar och läser tidningar så är de fulla med sänt som inte är nyheter. De slår upp något som spelats in för flera månader sedan och som ska visas på tv ikväll. Vi lever i en låtsavärld och det är en olycklig utveckling. I denna fördumning och förtylligande spelar musiken också en viss roll.

Biblioteks-
systemet

Mikromarc

Se oss på SMOk:s rikskonferens i Malmö 18-19 maj 2004

BIC är den ledande nordiska leverantören av datasystem för bibliotek, museer och informationstata verksamheter. Mikromarc hanterar även musiksamlingar, cd-skivor m m.

Allt fler väljer **centraldrift!**

Nu ligger över 400 bibliotek på våra servrar!

www.mikromarc.nu

BIC Bibliotekscentrum Sverige AB - Box 113 - 351 04 Växjö - Tel 0470-400 45 - Fax 0470-450 78 - www.bicsv.se

bic
BIBLIOTEKSCENTRUM

Vi lever i en låtsasvärld

Man tar bort vissa musikstilar och ersätter dem med något innehållslöst. Det är som att ta bort grönsakerna från diskarna i livsmedelsbutikerna.

SLUTA KÖPA SKIVOR

Håkan Lidbo tror inte att det finns mycket hopp för den kommersiella delen av musikbranschen längre. Däremot ser han att den alternativa musiken växer sig starkare.

- Musik är viktigare än man tror. Den hjälper unga människor att hitta sin identitet i en viss ålder och det är otroligt viktigt att kunna leta upp alternativ musik. Det finns så mycket musik som har ett innehåll, och musiker som skriver själva och har något att säga. Men artisterna måste få mer kontroll över sin musik.

- Idag får skivbolagen tillverka en liten plastskiva och tar 90 procent av inkomsterna. Artisterna får knappt något, och det är skivköparna medvetna om. Det bästa som kan hända är att folk slutar köpa skivor och laddar ned från nätet istället. Det är visserligen inte bra att det laddas ned musik olagligt, men systemet måste anpassa sig och jag tror att de flesta vill betala för sig.

STRÅLANDE TIDER FÖR MUSIKEN
Med Internet som verktyg kan Håkan

Lidbo och hans kollegor göra i princip hur obskyr musik som helst och ändå släppa den över hela världen. Han hoppas också på en framtid utan skivbolag.
- Även om det är tråkigare än någonsin att lyssna på radion så ser musikvärlden bättre ut än på väldigt länge. Folk har mycket mer musik hemma nu än för fem år sedan, men det mesta ligger i datorn. Det är strålande tid för musiken - men ingen bra tid för skivbolagen.

Bagatell 8

Lyran:

(utmärkt som gåva till musikanter)
Ett nytt vackert notställ i boktrå för finsmakaren.
Pris: 1450 kr (exkl moms)

Grieg:

Det populära Norska stälnotstillet. Stabilt, tåligt. Passar även att stapla i vår vagn. Se Bagatell 1.
Pris: 575 kr (exkl moms)

Bagatell musikprodukter

www.bagatell.se

mail@bagatell.se

Tel: 013-527 50, - fax: 013-527 52

Kultur SMÖCKAN BRANSCHGUIDE

Under denna rubrik finner du annonser om musikinstrument, läromedel, utrustning, tjänster, resor m.m.

Annansordet: upplysningar och material:
Tidningen KULTURSMÖCKAN, aft. Jan Dyllicki,
Dauthuset, 893 80 Bjästa
Tel: 0560-26 61 05 E-mail: jan.dyllicki@dous.se

UTBILDNING

nordiska
ROCK
musiklinjen

i Värmland

Ettårig utbildning i
rockmusik. En resa
från 50-tal till nutid.

MUNKFORS KOMVUX
Box 34
684 21 Munkfors

E-post: komvux@munkfors.se
www.ban.munkfors.se
SYO-kons: 0563-54 11 50

Grundkurs i Jazzimprovisation 5 - 9 juli 2004

KURS

Ny för i år är denna kurs i gehörsspel och improvisation. Kursen vänder sig till alla instrumentalister. Deltagarna får prova på att uttrycka sig utan noter inom jazzgenren. Huvudlärare är Ola Bengtsson, jazzgitarrist och prefekt för afro-amerikanska institutionen på Musikhögskolan i Stockholm. Till sin hjälp har han Amanda Sedgwick, saxofon (en av de mest uppmärksammade yngre jazz-musikerna på senare år), Martin Höper, bas (medlem i bl a Chop-hip-hop och Fredrik Norén Band) och Calle Rasmussen, trummor (senaste stjärnskottet på den svenska trumhimen).

Tillsammans ser de till att såväl de teoretiska kunskaperna som stilkänslan och svänget kommer på plats.

DELTAGARE: ca 30 st

PLATS:

Pionningeskolan, Harplinge (15 km norr om Halmstad)

MÅLGRUPP: Ungdomar 15 - 20 år

INNEHÅLL:

Gehörsträning, rytmik, musikteori, samspel.

KURSAVGIFT: 2 000 kr inkl. kost och logi

SISTA ANMÄLNINGS DAG: 1 juni 2004

ANMÄLAN OCH INFO:

Musikkonsulent Bo Ingemarsson, Musik i Halland, Box 378, 301 09 Halmstad. Tel 035-17 79 74, 0734-17 79 74
bo.ingemarsson@musikih.se, www.musikih.se

Musik i Halland

SISTA ANMÄLNINGS DAG 1 JUNI 2004

RUM:s Storbandsvecka 26 juli - 2 aug 2004

KURSIINNEHÅLL:

Kursen vänder sig till alla storbandsintresserade från unga till mer rutinerade rövare. Precis som förra året kommer vi att ha tre band som indelas beroende av tidigare spelarfarenhet. Eftersom två av kursledarna hämtas från USA är det viktigt att du känner dig förtrogen med engelska språket då du beroende av vilket band du hamnar i kommer att få ta del av samtliga storbandsledares kunskande. Kursinnehåll är bl a storbandsspel, sektionsoch instrumentalektioner, repetitionsmetodik, improvisation och som final: fem konsertframträdanden/storband. Det brukar också bli en hel del jam-kvällar...

PLATS:

Högalids Folkhögskola, Kalmar

KURSELEDARE:

Ed Vezinho & Jim Ward (USA), Berndt Sjögren (XL Big Band) samt del av kursen Andreas Pettersson, Karin Hammar och Mimmi Pettersson-Hammar (Sliding Hammers). Läs mer om ledarna på hemsidan <http://www.rum.se/rum-akademien/kurser2004/storbandskurs.htm>

KURSAVGIFT:

Kursavgift för icke medlemmar 3 900 kr.
3 100 kr för RUM:s medlemmar vilken inkluderar kurs samt boende med helpension.

INFORMATION:

RUM:s kansli 013-14 74 75 eller Berndt Sjögren
Tel 044-200 200. E-mail: berndt.sjogren@telia.com

(RUM) ORGONEMEN

KONTAKTA KANSLIET FÖR RESTPLATSER

Jazzvecka Höga Kusten 9 - 15 aug 2004

KURSER:

Jazzkurs för ungdom 15-25 år
Jazzkurs för Musiklärare

INNEHÅLL:

Ensemblespel, workshops, clinics, konserter, rekreation.

LÄRARE:

Jan Adelfelt - bas, Bengt Stark - trummor,
Jeanette Lindström - sång, Per Thornberg - saxofon,
Bertil Strandberg - trombon, Ola Bengtsson - gitarr,
Fredrik Norén - trumpet, Jonas Öberg - piano.

PLATS:

Mellansels Folkhögskola utanför Ömsköldsvik

KURSAVGIFT:

Ungdom 2 500 kr. Musiklärare 3 500 kr.
Kursavgiften inkluderar kost och logi.

ARRANGÖRER:

Musik i Västernorrland, SJR, Mellansels FHSK

INFORMATION:

Fredrik Norén SJR/Musik i Västernorrland
fredrik.noren@telia.com

Tel 0611-722 10, 070-641 49 47

Ring för folderar och övrig information.

Anmälan skickas till: "JAZZKURSEN"
Mellansels Folkhögskola, Tinghusgatan 8, 890 42
Mellansel. Tel 0661-65 44 00

Senast den 1 juni skall anmälan vara inne.
Begränsat antal platser!

SISTA ANMÄLNINGS DAG 1 JUNI 2004

Impuls ska ge mer JAZZ i skolan

– Text: Nils Ägren Foto Håkan Nordström–

Ett nätverk för musiklärare med intressen inom jazz och improvisation är under uppbyggnad. Syftet är att få mer jazz i skolorna samtidigt som nätverket ska underlätta kontakterna mellan musiklärare i hela Sverige.

Under ett par års tid har jazzlärarträffar genomförts på olika platser men nu tas ytterligare ett steg mot ett närmare samarbete mellan lärare runt om i landet.

Inom ramen för SJR, Svenska Jazzriksförbundet, bildas i höst en organisation under namnet IMPULS. Fredrik Norén, jazzkonsulent hos Musik i Västernorrland och ansvarig för ungdomsorienterade projekt inom SJR, är initiativtagare.

– Det blir ingen fristående organisation, istället handlar det om ett nätverk som bildar en gren av SJR, berättar Fredrik.

INSPIRATION FRÅN USA

Tanken med IMPULS är att organisera lärare som brinner för

Fredrik Norén från Svenska Jazzriksförbundet ansvarar för det nybildade IMPULS som ska organisera jazzintresserade lärare i Sverige.

den här musiken. Man vill vara ett stöd för jazzlärare ute i skolorna och få till ett samarbete kring olika pedagogiska idéer. Nätverket ska både stimulera och underlätta kontakterna mellan lärarna.

– Yttersta syftet är att få mer jazz- och improvisationsundervisning i skolorna, från musik- och kulturskolor, grundskolor och estetutbildningar till folkhögskolor och musikhögskolor. Med IMPULS hoppas vi kunna utöka antalet jazz- och improvisationsaktiviteter, vilket är något som behövs mer än någonsin i dagens nedskärningstider.

Fredrik har inspirerats av organisationen IAJE, International Association for Jazz Education, som startades i USA i slutet av 60-talet och som idag har 8 000 medlemmar i 35 länder.

– IAJE är väldigt välorganiserat och en förebild hur de arbetar nätverksmässigt.

JOBBAR FÖR FÖRYNGRING

IMPULS ska också ses som ett led i SJR:s ungdomsråds arbete med att föryngra SJR och alla 110 jazzklubbar som är medlemmar i förbundet.

– Det gäller att föryngra såväl styrelser som publik för att den här musikgenren ska överleva och för att det ska finnas en arbetsmarknad för alla unga som utbildar sig inom jazz- och improvisationsmusiken idag. Vi hoppas också kunna stötta lokala aktiviteter och kanske kan det uppstå nya arrangörer på orter som idag saknar en jazzklubb, säger Fredrik.

Just nu värvas medlemmar till IMPULS och jazzriksförbundets ungdomsråd presenterade även den här nätverksidén på Jazzriksdagen i Kristianstad som hölls 7-9 maj.

30 juni-3 juli 2004 www.bangen.nu

**Maten, miljön och alla du möter
Jazz i Sandviken och Högbo • Terence
Blanchard • Timbuktu • Helen Sjöholm
Esbjörn Svenssons Trio • Mikael Rickfors
Oddjob • Dave Kelly Band • Hot Club de
Suède • Bohuslän Big Band • Go for it!**

**BANGEN 2004
Jazz
FESTIVAL
SANDVIKEN • HÖGBO 30 JUNI - 3 JULI**

Får man huvudvärk av klarinett?

Svenska Musikrådet representerar hela det svenska musiklivet genom att som medlemmar ha 55 organisationer som företräder både professionella och amatörer, både statliga, riksförbund och fackliga och som spänner över skapande, förmedlande, utbildande, utövande och konsumtion av musik. Se vår hemsida www.musikradet.se

Musik- och kulturskolorna ligger Svenska Musikrådet varmt om hjärtat, något som manifesteras i priset

Årets musik- och kulturskola samt Årets projekt

som utdelats varje år. Anledningen är att det svenska musiklivets bredd, höga kvalitet och internationella framgångar grundläggs i musik- och kulturskolorna. Priset stöds av SAMI, STIM/Svensk Musik, IFPI och Rikskonserter.

Var med och sök! Bestämmelser får du i början av året hos Rikskonserter tel 08-407 16 32, sonia.grunler@rikskonserter.se

Ludwig®

The most famous name on drums

Ludwig Accent CS Combo 4.700 kr
Inkl. cymbaler, stol, hardware, 5-set.
Finns i Black, Blue, Wine, Silver.

Set 1	Set 2
16x22	16x20
16x16	14x14
11x13	8x12
10x12	8x10
6,5x14	5x14

CONN - SELMER, INC.
We make legends

Auktoriserade Ludwig butiker

- BÖRLÄNGE Drumcenter Mälaregatan 12 Tel: 0243-228585 • GÖTEBORG Buller&Bång Ranöngsgatan 1 Tel: 031-152555 • HALMSTAD Musikalen Fredriksvälgata 2 Tel: 035-123720 • KARLSTAD Slagverkskompaniet Årtikantsgatan 11 Tel: 054-181130
- NÄSSJÖ Smålands Musik Järnvägsgatan 28 Tel: 0380-10626
- STOCKHOLM Birka Musik Birkagatan 27 Tel: 08-343400

Undrar om det är någon mer än jag som reagerar på det i mitt tycke ensidiga användandet av de traditionella orkesterinstrumenten i negativa sammanhang i massmedia, och då främst TV. Ett exempel är i reklamslaget om Alvedon, där ett klarinettspelande barn med dålig ton anges som en orsak till det onda huvudet.

I somras gick det ett ungdomsprogram där miljön var en ridskola. I ett av de första avsnitten kom det också in en klarinettspelande flicka. Hon blev genast åhudad av de andra för störande verksamhet. I slutet av programmet i varje avsnitt samlades i stället alla ungdomar i programmet och spelade en låt med rock- och pop-instrumenten. Givetvis spelade de inte själva, men det lät bra och alla blev glada. Slutet gott...

Den musik som presenteras i massmedia dag har till största delen fokus på musik som passar i Fame Factory, Småstjärnorna, Super Trouper, Combo, schlagerfestivaler både för stora och små med mera. Det har blivit en jätteindustri, där pengar tyvärr till stora delar styr utvecklingen.

Där har de traditionella orkesterinstrumenten oftast ingen plats. Det verkar inte ens finnas pengar till en riktig orkester till schlagerfestivalens final, vilket i sig kan tyckas märkligt.

Finns det något sätt att styra upp den oerhört sneda balansen? Kan vi på musikskolorna, som i stor utsträckning är ansvariga för helheten och traditionerna i instrumentfördelning, göra något? Kan SMOK göra en insats?

Det går alltid att göra någon punktsats där till exempel TV är med, men kan något göras i exempelvis reklam-sammanhang?

Det enda de klassiska instrumenten numera verkar duga till i reklamen är som omslag till affischer och broschyrer. Där ser man rätt ofta en cello eller ett valthorn på grund av att de är instrument som har vackra former. Men det låter ju ingenting.

Är det så här vi vill ha det eller...?

Börje Andersson
Ålvsbyns
musikskola.

Hallå
där...

...Ambjörn Hugardt,

lektor i musikpedagogik vid
Kungliga musikhögskolan i Stockholm

- Text: Stefan Fanzén -

• Vad gör du nu för tiden?

-Jag är lektor i musikpedagogik, ett jobb jag tipsades om att söka av mina vänner. Jag började i samband med höstterminen och trivs jättebra. Mesta tiden är kopplad till undervisning och jag kommer för övrigt från en klass där vi diskuterat disciplinfrågor.

• Du arbetade tidigare drygt 20 år vid Ingesund, musikhögskolan i Arvika, men verkar nu i huvudstaden. Märker du av det "kungliga"?

-Inte i den bemärkelsen att man kan förknippa det med kungligt däremot märker man att man arbetar vid den mest centrala musikhögskolan i landet. Det är mycket som händer här och min roll blir dessutom att ha ett ytterligare ansvar för att allt inte stannar innanför tullarna.

• Du har också deltagit i SMoK:s skolutvecklingsprojekt, Kreativ skolmiljö. Har du någon nytta av det i ditt arbete?

-Jag har en väldigt stor nytta av det. Det

var mycket utvecklande att få vara med och har gett mig en bra plattform att stå på för det här jobbet.

• Vad är din filosofi som lektor?

-Att visa ödmjukhet och öppna upp ögonen på studenterna för vad det finns för olika möjligheter. Sedan är det upp till var och en att ta ställning.

• Ge något exempel.

-Jag tänker framförallt på den kommersiella musiken där Sverige rönt stor framgång de senaste åren. Skall jag som pedagog mötas med någon trovärdighet är det självklart att ta upp det även om vi annars koncentrerar oss på den mer klassiska instrumentella musiken.

• Du är mycket engagerad i musikskolornas sde. Vad tycker om kommuner där man väljer dra in på verksamheten?

- Jag begriper inte hur de resonerar. Tänkt så mycket det kostar att bygga upp en verksamhet igen. Att tänka kortsiktigt är ingen lösning.

www.FMT-metoden.se

treårig utbildning (halvfart) gör Dig till
diplomerad musikerapeut - ett yrke i tiden.
Start i höst - begär prospekt

MUSIKTERAPIINSTITUTET

-centrum för FUNKTIONSRIKTAD MUSIKTERAPI
Kungsgatan 46, 753 21 Uppsala
tel: 018 109427 • 247540 fax: 018 107122
e-post: lassehielm@swipnet.se

Från Håkan Hagegård till Johan Stengård...

Musikinredning för alla.

Notställ, stolar, podiesystem
och tillbehör.

Kvalitet rakt igenom!

Bison
PRODUKTER AB

Högelian, 672 91 Årjäng • Tel 0573-510 10 • Fax 0573-510 15 • E-mail: till@bison.se

En kulturskola för alla – vilseledande rubrik

"En kulturskola för alla" är rubriken på en forskningsrapport från Myndigheten för skolutveckling. Tyvärr är rubriken vilseledande. Det handlar som vanligt om grundskolan.

I rapporten framhålls betydelsen av att skilja ut begreppet kulturskola (den frivilliga verksamheten) från "en kulturskola för alla" – d.v.s. en verksamhet som inbegriper hela skolan i dess vardagliga arbete.

Kan inte grundskolan mynta något nytt begrepp?

Ok, men vore det inte bättre om vi inom den frivilliga skolformen fick ha begreppet kulturskola för oss själva? Kan inte grundskolan mynta något nytt begrepp för en grundskola där kulturen har den betydelsefulla roll det står i läroplanen att den ska ha på alla skolor?

Rapporten är annars läsvärd. Den är skriven på ett akademiskt språk – inget för de som söker populärvetenskapliga texter för hängmattan. Författarna ger en översikt över forskningsläget på området och föreslår nya forskningsuppgifter.

De tar också upp betydelsen av att slå vakt om de estetiskt-praktiska ämnena i skolan, som annars riskerar att bli en treämnesskola. "Våra ämnen" är viktiga i sig och kan också spela en roll i hela skolans arbete. Det är sagt förut men tål att upprepas.

Författarna hänvisar till en annan rapport, "2001:4", skriven av Lena Fejan Ljunghill (Jag har inte läst den och hittar den inte i litteraturlistan). Hon menar i alla fall att det i utredning efter utredning framträder en bild som i korthet ser ut så här:

"En tredjedel av eleverna i högstadiet och gymnasiet finner tillvaron i skolan tråkig och meningslös. Mer än hälften av eleverna vill arbeta mer med sina händer... I stort sett alla elever i skolan vill ha mer av de praktiskt-estetiska ämnena och av skapande verksamhet i skolan"

Bra, men när kommer rapporten från Myndigheten för skolutveckling som tar upp vad musikskolan/kulturskolan kan göra i samverkan med grundskolan för att ta sig an denna mycket skrämmande bild? Författarna påpekar att de estetiska ämnena inte alltid tas på allvar i skolans arbete. Tas den frivilliga skolformen musikskola/kulturskola på allvar som en stor resurs för övriga skolformer? Jag skickar frågan vidare till Myndigheten för skolutveckling!

Håkan Sandh
w. ordf. SMoK

Fotnot: Forskningsrapporten "En kulturskola för alla" har underrubriken "Estetiska ämnen och läroprocesser i ett medicinspezifikt och medicineutralt perspektiv". Författare är Anders Marner och Hans Örtengren. Häftet ingår i serien Forskning i fokus (Läber förlag).

Idavollen, ett EU-projekt från unionsupplösning till gränsöverskridande.

I östra Norge och västra Sverige, i mitten av de södra halvorna, ligger ett område som EU kallar Inre Skandinavien/Indre Skandinavien. Av en händelse är det här ett område som delat på det mesta ungefär sedan inlandsisen försvann. Här finns gemensamma sätt att bo, nästan ett gemensamt språk (lyssna på västvärmländsk och Hedmarksml så förstår ni vad jag menar), gemensamma sätt att bruka skog och åker och inte minst en gemensam kultur- och musikskatt.

Nu är det så att EU tycker att gränser inte skall vara ett hinder för folk, det skall inte vara ett hinder för arbete, inte för handel och inte hindra kulturen från att blomma.

Så nu har vi, tjugo kommuner på varsin sida norsk-svenska riksgränsen, sökt ett EU-bidrag för att få utveckla de här sidorna. Vi vill med projektet skapa en livaktigare bygd med ökad kompetens och ökad självkänsla. Något som stimulerar kreativitet, som gör att folk vill bo kvar och flytta hit.

Det är ju så att i varje Kultur- och musikskola finns en mängd kompetenser, en del riktiga spetskompetenser. Det är dessutom så att alla dessa kompetenser finns i alla sorts kommuner. De är inte förbehållna stora städer med stora skolor. Vi skulle alltså kunna lära oss massor av varandra. Men då måste vi ju träffas så vi lär känna varandra och komma underfund med vad de olika kultur- och musikskolorna är bra på och också vad vi och de behöver för att på bästa sätt utvecklas i framtiden.

Vår verksamhet kan inte stå still, vi kan inte undervisa samma saker om tio år som vi gjorde för tio år sedan. Då är det inga elever som har lust att komma till oss och inga kommuner som vill satsa pengar på vår verksamhet.

Därför bygger vi ett nätverk över lands- och kommungränser. Vårt första projekt blev ett storband med 18 elever från 9 kommuner från bägge länderna. De fick sina noter via internet som pdf-filer. Alla kunde gå in och titta på alla stämmor när som helst. Ingen kunde tappa bort sina noter. Så övade man med de närmaste medmusikanterna, därefter ett gemensamt spelläger på två dagar och se-

dan åkte vi ut och turnerade. Det fungerade hur bra som helst.

Vi kommer att göra flera sådana projekt med helt olika inriktningar. Det kan bli orkester, musikal, dansföreställningar, kör eller vad som helst, det får vi bestämma under projektets gång.

Vi kommer också att se till att alla lärare som är med kommer att träffas flera gånger om året för att lära av andra och lära varandra. Alla rektorer/musikledare kommer också att vara i lag för att stödja och samla de idéer som kommer att dyka upp under projektets gång.

Det vi har börjat med nu är ett förprojekt och under sommaren skall vi söka huvudprojektet som kommer att vara i tre år. Sedan har vi redan tänkt att då är det dags att utvidga det här till något ännu större.

Det skall bli spännande att se hur allt detta kan utvecklas och hur det kan sätta människors fantasi och skaparkraft i rörelse. I projektet ingår drygt 200 lärare, 20 musikledare/rektorer och minst 10.000 barn och ungdomar. Alla kommer att på olika sätt att delta i projektet. Jag är jättenyfiken på de närmaste årens utveckling.

Hälsningar från
Max Thoursie,
rektor i härliga
Arvika

Vill du veta mer så besök våra hemsidor:
www.idavollen.com, www.idavollen.se,
www.idavollen.no

Bagatell 9

Notställsbelysning Allround
med en eller två lampor från 265 kr
flexi med batteri och nätström
Pris: 590 kr
(exkl moms)

Pianolampa med tung fot
Guld, Antik, Svart, eller Oxid.
Pris: 550 kr
(exkl moms)

Bagatell musikprodukter

www.bagatell.se
mail@bagatell.se
Tel: 013-527 50, - fax: 013-527 52

Vilka kulturaktiviteter vill du rekommendera till semestrande Smockanläsare som besöker din kommun i sommar?

Staffan Jonsson, rektor, Kulturskolan Kalmar

Om man besöker Kalmar i sommar tycker jag att man ska ta en tur till Salvestaden. Det är en uppbyggd medeltidsstad nära E:22an med mängder av aktiviteter och uppträdanden för hela familjen. Många konserter med kända artister kommer också att ges i Stadsparken vid Slottet. Programmet är inte spikat ännu, men det är arrangemang flera gånger i veckan. Lördagen den 7 augusti arrangeras MusikÖset i Mortorp, Christinelunds gård, två mil söder om Kalmar nära E:22an. Temat är globalt-lokalt med internationella artister, kända svenska och även lokala förmågor. Kalmar är en fantastiskt vacker sommarstad med stort kulturutbud och med närheten till Öland och Glasriket som extra bonusar.

Elisabeth Johansson, musiklärare Musikskolan Kil

Vi har en visfestival som går av stapeln lördag den 17 juli kl.15.00. Då samlas både kända artister och lokala förmågor på hembygdsgården i Kil. Fyra söndagar, med start den 18 juli, blir det musik vid Fryksta Station. Vi har "Frykstafesten" med underhållning och båten Freja som huvudattraktion. I augusti, vecka 33, har vi festligheter för alla åldrar. Då är det dags för "Kil hela veckan".

Connie Kjäll, rektor Kultur & Musikskolan Östersund

När det gäller kulturutbudet i Östersund under sommaren vill jag först och främst rekommendera ett besök på museet Jamtli. Museet är också ett Skansen i miniatyr. Dessutom kommer, under semesterperioden, Kulturskolans båda sommarorkestrar och en teatergrupp att framträda lite varstans i kommunen. Ensembleerna består av sommararbetande ungdomar, och det är mycket populära sommarjobb för ungdomar från hela länet. Sista helgen i juli är det så dags för Storsjöyran med ett otal artister, mest från pop- och rockvärlden. Östersunds Musikfestival ligger lite senare den 29 september.

Många söker bekräftelse

Sedan 1998 har Svenska Musikrådet en gång om året delat ut ett pris till Årets bästa musik- eller kulturskola. Nu har priset utökats med Årets projekt. I år försöker 25 skolor övertyga juryn, med kapellmästaren Anders Berglund i spetsen, om att få stå som Årets bästa skola och emotta priset på 50 000 kronor. Till utmärkelsen Årets projekt, som premieras med 20 000 kronor, har 21 skolor anmält sig. Priserna delas ut vid SMoK:s rikskonferens i Malmö den 18 maj.

Ishockey på Operan

I Prag är man först på plan med ishockey som opera. Uruppförandet förra månaden av operan "Nagano" som handlar om Tjeckiens seger vid vinterspelen i japanska Nagano 1998, drog fulla hus.

– Varje opera behöver hjältar och då kan man också ta ishockeyspelare, förklarade tonsättaren Martin Smolka, när slutsignalen gällde.

Operan är indelad i tre delar liknande en ishockeymatch och i centrum står två målvakter, Dominik Hasek och Milan Hnilicka. Genom ett breakdansliknande nummer lyckas den ene säkra guldet åt Tjeckien. (DN)

Nyhetsankare läste passionsdrama

I Påskens föreställning av Stefan Klaverdals nyskrivna oratorium "Judass", medverkade TV-Aktuelts Jarl Alfredius som recitatör i uppenbarelsekyrkan i Hägersten. Alfredius ser inte så många likheter mellan att läsa nyheter och att vara recitatör.

– Enda likheterna är väl att det är en dramatisk händelse som ska berättas. Annars är ju detta en helt annan miljö där jag berättar inför en levande publik i stället för ett kameraöga, menar Jarl Alfredius som tidigare medverkat vid olika kyrkospel, och även varit recitatör i bland annat "Förklädd Gud". (DN)

Dyrare stå för fiolerna i Tyskland

I den tyska Beethovenorkestern i Bonn kräver violinisterna mer betalt än sina kollegor i brasssektionen. De spelar helt enkelt fler toner, menar de. Nu får domstolen reda ut situationen då brasssektionen svarar med att de möjligen spelar färre toner men att de istället gör fler solopartier. Violinisterna kräver 900 kronor mer per repetition, något som inte gillas av kollegorna i brassen som svarar med att det de gör är mycket mer pressande. (Daily Telegraph)

Danska DJ:s får hjälp att klara skivan

Mårten Brönnum är discjockey i Danmark och försöker leva på sitt yrke.

– Löneutvecklingen de senaste femton åren visar en ständigt nedåtgående kurva, berättar han.

Men nu har Brönnum blivit ordförande i den danska DJ-klubben och arbetar fackligt för att också förbättra arbetsförhållandena för landets discjockeys. Idag har klubben 85 medlemmar. Högst på dagordningen finns problemen kring rökiga lokaler, dåliga arbetsställningar, nedsliten utrustning och långa arbetspass från klockan 23 till 05, utan paus. Problemen med ljudnivåerna ska klubben också ta tag i då det visar sig i Danmark att hälften av alla DJ:s över 30 år lider av tinnitus. (DN)

Moderna Museet väl framme

Sedan återinvigningen av Moderna Museet är publiksiffrorna efter några veckor uppe i 130 000 besökare. Moderna Museets värde hos sponsorerarna har ökat i takt med antal besökare och sponsringen har stigit till omkring 4 miljoner i år. Cecilia von Schantz är den som ska få sponsorerarna att vara nöjda. När hon kom till Moderna för två år sedan hade man en sponsor. Nu har man fem. Hemligheten ligger i att man enligt engelsk modell, delat in verksamheten i olika paketlösningar, så kallad objektsponsring. Det kan handla om enskilda utställningar, programverksamhet eller skolverksamheter. Då kan man ställa motprestationen i relation till sponsorsbidraget.

– Det leder till ett mer aktivt val när man måste ta ställning till vad man vill sponsra, menar Cecilia von Schantz. (Eventertain)

En spegel av Kulturskolan

Första numret av Kulturskolan Stockholms elevtidning, KulturKul, har nu kommit från tryckpressarna. Det började med att fjorton elever, 10-18 år, anmälde sitt intresse att själv göra en tidning. De fick en introduktion i journalistik, grafisk form och fotografiering och redan efter några

månader har det första numret utkommit med intervjuer, artiklar, recensioner och kåserier. Teaterleven Henrik Blomkvist skriver:

"Att gå in i en av Kulturskolans lokaler känns på något sätt speciellt. Inte för att dekoren alltid är särskilt imponerande, men det är som om någonting ligger i luften. Det spelar ingen roll om det som verkligen luktar är en konstig matta i syntetmaterial eller att någon bränt vid sin lunch i personalmatsalen tidigare på dagen. För de som går hit för att spela musik och teater, dansa eller teckna finns där alltid någonting bortom lukterna, någonting som genomsyrar lokalen utan dofter, någonting som kanske inte alla känner. Det är det som gör kulturverksamheten så speciell."

Kulturarbetare blir fler i kommunerna, undantaget musik- och danslärare

Kultur- och fritidssektionen vid Svenska Kommunförbundet har under senare år samlat in del av den statistik som beskriver de kommunala kultur- och fritidssektorerna. De senaste siffrorna beskriver läget 2002. Där visar sig en del trender sedan mitten av 90-talet. Bland annat har kommunernas samlade driftskostnader för kulturverksamhet ökat med närmare 10 procent. Stöd till studieförbunden har minskat i boksluten för de kommunala kultursektorerna medan de egna kulturinstitutionerna har fått mer pengar under tidsperioden. Fritidssektorns driftskostnader har minskat, framför allt är det föreningsstödet som fått stryka på foten. I de allra flesta yrkesgrupperna inom kultur- och fritid har antal personal ökat. År 2002 fanns till exempel nästan 500 fler anställda inom biblioteken, än vad fallet var 1995. Av samtliga yrkesgrupper inom sektorerna är det musik- och danslärare som blivit färre. (Nytt om kultur- och fritid, Svenska Kommunförbundet)

Kulturskolan i Örebro fortsätter banta

Personalstyrkan reduceras i Kulturskolan Örebro. Budget ska minska med 6 miljoner kronor och det är personalen som får gå. I ett tidigare nummer av Smockan har vi berättat om den redan minskade ledningsorganisationen, och nu är det alltså ett 20-tal pedagoger som får lämna skolan. Cirka 400 elever i teater, dans, bild och form kommer att drabbas men även inom stråk och klaverundervisningen ska man skära, berättar Kulturskolans enhetschef Lena Sahrblom. Bakom åtgärden står en enig Kultur- och medborgarnämnd. (Mitt i musiken)

Snart kommer papperskivan

Vid en kongress om optisk lagring skriver tidningen Ny Teknik om den nya skivan, som till hälften är gjord av papper. Det kommer att göra det lättare att trycka text och bilder direkt på skivan. Skivan rymmer 25 GB och för att läsa den behövs en spelare från den nya generationen blu-ray eller blålaserspelare. Det är företagen Sony och Toppan som står bakom lanseringen. (DN)

Harryson fortsätter låta

Vi kommer att få fortsätta lära oss hur det ska låta med Peter Harryson och gäster. I nst spelas den tionde sången in av SVT:s succé "Så ska det låta". Robert Wells är tillbaka som Anders Berglunds utmanare och de båda kommer även fortsättningsvis att ledas genom många olliidligt spännande musikaliska verk. Programmen visas under våren 2005. (DN)

Försvarmusikcentrum bakom nytt musikgymnasium

Nu laddar Armén och Strängnäs kommun för att få en egen naturlig bas för rekryteringen till Arméns musikkår i Strängnäs. Det ska bli en särskild musikutbildning med riksstämning från höstterminen 2005 vid Thomasgymnasiet i Strängnäs och planerna är att ta in 20 elever per år. Eleverna ska kunna välja på tråblås, bleckblås och slagverk. (Mitt i musiken)

Ny bok analyserar musikundret

Ekonomogeograferna Daniel Hallencreutz och Per Lundequist skriver om Sverige och musikframgångarna i boken "Populärmusik från Svedala" (SNS förlag). Framgångarna menar de till viss del beror på att flera aktörer inom musikområdet samlats in om ett litet geografiskt område. De säger också att det finns en känsla för branschen i Sverige och att musikintresset är brett. Något som bland annat kan förklaras av den kommunala musikskolan som skapat intresserade konsumenter. (DN)

Porträttet

Karin Hammar

- en jazzkreatör som kan gå långt på trombon

- Av Olof Wigren -

Alice Babs Jazzstipendium på 50 000 kronor har delats ut för första gången.

Mottagare blev Karin Hammar, Bodentjejen som flyttat till Stockholm och spelar med flera olika grupper. Hon anses med råde uppfylla de vägledande kriterierna för stipendiet.

Karin är en trombonist som redan gått långt inom sin genre. Hon kommer att gå ännu längre.

- Att jag fick stipendiet gjorde mig både glad och hedrad, säger Karin. Det är en otroligt stor ära att få det och det har inneburit mycket uppmärksamhet kring mig. Sedan ger det ju mig också en hacka pengar som jag kan göra mycket kul för.

I motiveringen heter det bland annat att Karin är "...en driven instrumentalist med djup känsla för jazz och improvisation. Genom initiativrikedom, hårt målmedvetet arbete och en positiv och medryckande kraft både som musiker och människa tjänar hon som förebild för andra jazz- och brassmusiker. Inte minst bland kvinnor inom ett mansdominerat område."

Ty kvinnliga jazztrombonister är tämligen ovanliga. Och är man så skicklig som Karin är det föga förvånande att engagemangen blir många.

SPELAR MED FLERA GRUPPER

Själv lirar hon med Sliding Hammers, Bitches Brew och Magnus Lindgren Paradise Open. Ja, när hon inte står bakom Jerry Williams eller pysslar med sin egen skivaktuella grupp Karin Hammar Good Vibe Project.

Du bajar att det här är en 29-åring med kolossal energi och spelglädje, va?
- Jag hinner mer än väl och skulle kunna jobba ännu mer! Målsättningen är att må bra och att utvecklas som människa och musiker och det gör jag när jag får spela musik i olika sammanhang och konstellationer och i olika genrer. Prioriterandet går i faser, det löser sig självt.

Karins relation till Alice Babs och hennes musik har inte varit speciell på något sätt.

- Men jag har alltid beundrat henne för att hon var så stor internationellt. Och för att hon är en av dem som lade grunden till det fina jazzryktet Sverige har ute i världen.

Efter att ha träffat henne har Karin också mer att säga om leenden Alice:

- Hon är en väldigt varm och positiv människa som fortfarande brinner för musiken. Det gör att jag blivit inspirerad av henne på ett mer personligt plan.

De musikaliska inspirationskällorna utgörs annars främst av Keith Jarrett, Chet Baker och Frank Rosolino.

JAZZFOLKET KÄMPAR I MOTVIND

När föddes ditt musikintresse?

Fullständigt namn: Ella KARIN Charlotte HAMMAR.
Ålder: 29 år.
Bor: Aspudden, Stockholm.
Familj: En hel klan!
Tjänar: Vildigt olika men tillräckligt.
Kör: Sällan, helst inte.
Läser: Dagstidningar, periodvis skönlitteratur.
Ser: Alldeles för mycket skit på TV! Försöker sanera det. Går på bio när jag hinner.
Lyssnar: På musik som passar min tillfälliga sinnesstämning.
Skrattar: Ofta och gärna.
Gråter: Nästan lika ofta och gärna.
Älskar: Min fantastiske pojkvän.
Ogillar: När jag av någon anledning inte är i nuet.

- Som mycket ung i en stor familj där alla spelade instrument. Jazzen blev viktigast för mig när jag var 19-20 år och började på Ackis. Det är en musikstil som är fri och bred och rymmer så mycket. Jag föll dock främst för svänget och improvisationen från början. Senare för lekfullheten och magin med att musicera i grupp.

Är det lätt att vara jazzmusiker i Sverige? Är möjligheterna att nå ut med sin musik tillräckligt stor här?

- Nej. Musiker och arrangörer och jazzskivbolag jobbar i konstant uppförsbacke. Skivorna säljer i allmänhet dåligt vilket gör att det inte bär sig att satsa på artisterna. Musikergagerna är de enda lönerna i samhället som stått stilla sedan många, många år. *Nu ska du åka till New York och skriva musik. Berätta!*

- Jag tänkte ta någon månad nästa år för att vara där och hänga, lyssna på musik och få inspiration. New York är mitt vattenhål.

Fler projekt och framtidsplaner?

- Skissar alltid på såna, det är som tankegodis för mig. Sedan om de blir av, det är en annan femma. Men närmast ska jag försöka få ut min första platta i eget namn, den kommer förhoppningsvis till hösten.

NEDSKÄRNINGARNA OROAR...

Vad har du för erfarenheter av den kommunala musik- och kulturskolan?

- Bara goda. Utan den hade jag nog aldrig provat trombon. Jag är däremot bekymrad över nedskärningarna som görs och att musicerande verkar bli en klassfråga mer och mer. Den kommunala musikskolan är ovärderlig! Den ger unga människor en fantastisk kick och gemenskap som musiken innebär. Jag tror att folk skulle bli känslomässigt fattigare utan konst och musik. Nedskärningarna gör att vi rent krasst inte får fram lika många bra musiker, vi får en mindre publik - den som upptäckt tjuvningen i att lyssna på musik via eget utövande - och det kommer att bli ett snålt och ogästvänligt kulturellt klimat.

När du betraktar dig själv utifrån, vem ser du då?

- En i grunden positiv människa som gillar att njuta, men som hindrar sig själv att göra det ibland för att hon är för hård mot sig själv.

Harmoni och kraft får Karin Hammar av meditation, yoga och fysisk träning.

Lycka?

- Åh, att leva i nuet, svarar hon. Endast då vet jag om det jag upplever är något jag blir lycklig av.

Trombonspelande systerarna Mimmi Pettersson Hammar & Karin Hammar bildar gruppen SLIDING HAMMERS. Foto: Per-Erik Adamsson

Den kommunala musikskolan är ovärderlig!